အိုးဝေ စာစောင်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရတကသတို့မှ ထုတ်ဝေသည်။

ဧပြီ ၁၀၊ ၂၀၂၂ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁၂ oway@uysu.org

အထွေထွေအကျပ်အတည်းနဲ့ သင်္ကြန်

■ စာမျက်နှာ - ၁၄ သို့

POLICE
POLICE
POLICE
We Want Democracy

ဖိနှိပ်သူတို့ပညာရေးနှင့် ဖိနှိပ်ခံတို့ ပညာရေး

■ ပိုင်ခြိမ့်ခေါင်

စာမျက်နှာ - ၁၈

ပညာရေးသပိတ် အလားအလာ

■ ခွန်းဆက်

စာမျက်နှာ - ၂၀

မြန်မာ့စီးပွားရေးကြီးတခုလုံး သေးငယ်ကျုံ့ဝင်သွားခြင်း

■ ကိုသိမ်းမြတ်

စာမျက်နှာ - ၂၆

သပိတ်မှောက် Foodpanda အလုပ်သမားတွေနဲ့ အမေးအဖြေ

■ လုပ်သားစာမျက်နှာ

စာမျက်နှာ - ၃၀

သကြ်န်ကို အသုံးချ နိုင်ငံရေးအမြတ်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ စစ်ကောင်စီ

စစ်ကောင်စီက ဒီနှစ်သကြ်န်ကို စည်စည်ကားကားကျင်းပဖို့ ကြိုးပမ်းနေတဲ့ သတင်းတွေ၊ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို သတင်းမီဒီယာတွေကနေ မြင်တွေ့ကြားသိနေရပါတယ်။ စစ်ကောင်စီဟာ တဖက်မှာ ပြည်သူကို အတင်းအဓမ္မဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်နေပေမယ့် တဖက်မှာတော့ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ ပွဲလမ်းသဘင်တွေနဲ့ ပြည်သူလူထုကို လှည့်ဖြားဖို့ ကြိုးစားနေပြန်ပါတယ်။

စစ်ကောင်စီက ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ ကျင်းပဖို့ ကြိုးစားနေပေမယ့်လည်း ပြည်သူတွေကတော့ အကျပ်အတည်းမျိုးစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ စစ်အာဏာသိမ်းပြီးကတည်းက ကျီးလန့်စာစားဘဝနဲ့ နေရတဲ့ ပြည်သူတွေဟာ စစ်တပ်ရဲ့ မတရားဖိနှိပ်မှုတွေအပြင် စီးပွားရေးကျဆင်းမှုရဲ့ ဒဏ်တွေကိုပါ ခါးစည်းခံနေပါရတယ်။ စားဆီဈေး၊ စက်ဆီဈေးတွေ အဆမတန်မြင့်လာတာ၊ ကုန်ဈေးနှုန်း ခေါင်ခိုက်လာတာတွေက အခြေခံလူထုအတွက် နေ့စဉ်နဲ့အမျှသောကပွေစရာ ဖြစ်နေသလို လျှပ်စစ်မီးမမှန်ခြင်းကလည်း အသေးစား အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ အလုပ်သမားထုအတွက် ကြီးမားတဲ့အခက်အခဲကြီးတခုလို ဖြစ်နေပါတယ်။

စစ်ကောင်စီတပ်တွေနဲ့ တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဒေသတွေမှာလည်း စစ်တပ်က မြို့တွေ ရွာတွေကို မီးရှို့တာ၊ လေယာဉ်နဲ့ ဗုံးကြဲတာ၊ မတရားစပ်စွဲသတ်ဖြတ်တာ၊ မုဒိန်းကျင့်တာတွေကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှကျူးလွန်လို့နေပါတယ်။ စစ်ကိုင်းတိုင်းမှာ ၁ နှစ်အတွင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၀၀ ကျော်နဲ့ နေအိမ်အလုံးပေါင်း ထောင်ချီ မီးရှို့ခံခဲ့ရပါတယ်။ စစ်ဘေးရှောင်အရေအတွက်ကလည်း ကိုးသိန်းကျော်အထိရှိလာနေပြီး ကရင်နီပြည်တခုတည်းမှာတင် စစ်ဘေးရှောင်အရေအတွက် နှစ်သိန်းကျော်ရှိနေပါတယ်။

အခုလို ပြည်သူတွေ ကျပ်တည်းနေတဲ့ အချိန်၊ စစ်အုပ်စုကို လူထုက အသည်းနာအောင် မုန်းတီးနေတဲ့ အချိန်မှာ စစ်ကောင်စီက သကြ်န်ပွဲ ပြန်စည်ကားဖို့ ကြိုးစားနေတာဟာ နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်ဖို့ သက်သက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲမျိုးတွေဟာ တော်လှန်ရေးတရပ်လုံးရဲ့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို မေ့မှိန်အောင်ပြုလုပ်တာဖြစ်ပြီး ကျပ်တည်းနေတဲ့ ပြည်သူတွေကို အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေနဲ့ အတင်းအဓမ္မပျော်ရွှင်စေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိဖို့နဲ့ ပြည်သူတွေအတွက် အထွေထွေအကျပ်အတည်းက ရုန်းထွက်ဖို့ တခုတည်းသောနည်းလမ်းကတော့ ဖက်ဆစ်စစ်တပ် အမြတ်ဖြုတ်ရေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ရန်သူက ဖန်တီးပြုလုပ်ထားတဲ့ အတုအယောင်ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေမှာ ဝင်ရောက်မပူးပေါင်းကြဖို့ မေတ္တာရပ်ခံ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။ ■

၂၀၂၂ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်က ရန်ကုန်မြို့ လသာ (၁) မှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲ လာရောက် ဖြေဆိုတဲ့ ကျောင်းသားများ ■ ဓာတ်ပုံ: RFA

၁၀ တန်းစာမေးပွဲ ဖြေဆိုသူ သိသိသာသာနည်းပါး

စစ်ကောင်စီက မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့မှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာမေးပွဲ စတင်ကျင်းပခဲ့ပေမယ့် ဖြေဆိုသူ သိသိသာသာနည်းပါးတယ်လို့ သတင်းမီဒီယာတွေက ဖော်ပြကြပါတယ်။ စာမေးပွဲဖြေဆိုသူ ပုံမှန် ကိုးသိန်းလောက် ရှိရာကနေ ဒီနှစ်မှာ သုံးသိန်းလောက်သာရှိနေတာပါ။

စစ်အာဏာသိမ်းမှုနဲ့ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုတွေကြောင့် ကျောင်းသားအများအပြား ဒီနှစ် ကျောင်းမတက်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ စစ်ကောင်စီပညာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ စာရင်းတွေအရ ဒီနှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲဖြေဆိုဖို့ စာရင်းပေးသူ ဦးရေဟာ ၃ သိန်း ကျော်သာ ရှိခဲ့ ပါတယ်။

နိုင်ငံတဝန်း လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုတွေနဲ့ ဗုံးဖောက်ခွဲမှုတွေ နေ့စဉ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ကြားက ကျင်းပတဲ့ စာမေးပွဲ ဖြစ်တာကြောင့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းဖြေဆိုမယ့် ကျောင်းပတ် ဝန်းကျင်တွေမှာ စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ ကားတွေ ဝင်ထွက်ခွင့် ပိတ်ပြီး လုံခြုံရေးယူထားပါတယ်။

ရန်ကုန်တိုင်းမှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ဖြေဆိုဖို့ လျှောက်ထားသူ ဦးရေ ၃၇,၅၆၀ ဦး ရှိပေမယ့် စာမေးပွဲ လာရောက် ဖြေဆိုတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေကတော့ နည်းနေတယ်လို့ ရန်ကုန်မြို့ခံတွေက ပြောပါတယ်။

ဆရာ၊ ဆရာမတွေ၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေအများစုက စာမေးပွဲမဖြေဖို့ သပိတ်မှောက်ထားကြသလို ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေနဲ့ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး အင်အားစုတွေကလည်း စစ်ကောင်စီလက်အောက်က ပညာရေးကိုသပိတ်မှောက်ဖို့ တိုက်တွန်းထားပါတယ်။

ဒီစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုဖို့ စာရင်းပေးသွင်းသူဦးရေ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ၃၁၂,၂၉၉ ဦးရှိခဲ့တယ်လို့ စစ်ကောင်စီပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ဆုံးဖြေဆိုခဲ့တဲ့ ၂၀၂၀ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲကို ဝင်ဖြေဖို့ စာရင်းပေးသူ ၉၇၁,၄၀၇ ဦး ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီအရေအတွက်နဲ့ ယှဉ်ရင် ဒီနှစ်ဖြေဆိုဖို့ စာရင်းပေး သူဦးရေဟာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက် လျော့ကျသွားခဲ့တာပါ။

မုံရွာထောင်တွင်း ပစ်ခတ်မှုဖြစ်

မုံရွာအကျဉ်းထောင်ထဲမှာ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီလ ၃ ရက် ညနေပိုင်းမှာ အကျဉ်းသားတွေရဲ့ စစ်အာဏာရှင် ဆန့်ကျင်ရေး ကြွေးကြော်သံတွေ ထွက်ပေါ်လာပြီးနောက် သေနတ်နဲ့ ပစ်ခတ် ဖြိုခွင်းသံတွေ ကြားခဲ့ကြရပါတယ်။ အဲဒီဖြစ်စဉ် မှာ အကျဉ်းသားတစ်ဦး သေဆုံးပြီး ကိုးဦး ဒဏ်ရာရထားတယ်လို့လည်း မုံရွာမြို့ခံတွေက ပြောပါတယ်။

နိုင်ငံခြားငွေကို တရက်အတွင်း မြန်မာငွေနဲ့လဲဖို့ ဗဟိုဘဏ်အမိန့်ထုတ်

ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီ (၄) ရက်နေ့ကစပြီး ပြည်တွင်းမှာနေထိုင်သူတွေရဲ့ ပြည်ပကနိုင်ငံခြားသုံးငွေနဲ့ ရရှိတဲ့ဝင်ငွေတွေကို နိုင်ငံခြားသုံးငွေတွေ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားတဲ့ လုပ်ငန်း (AD) လိုင်စင်ရဘဏ်တွေမှာ နိုင်ငံခြားငွေစာရင်းဖွင့်လှစ်ပြီး အလုပ်လုပ်ရက် (၁) ရက်အတွင်း ကျပ်ငွေနဲ့ လဲလှယ်ရောင်းချရမယ်လို့ စစ်ကောင်စီဗဟိုဘဏ်က ထုတ်ပြန်လာပါတယ်။

ဒါဟာ စစ်ကောင်စီအနေနဲ့ နိုင်ငံခြားငွေရရှိမှု နည်းပါးနေတဲ့ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့ လုပ်ဆောင်တာဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ဝေဖန်မှုတွေ ရှိနေပါတယ်။

၃ နှစ်အရွယ် မူကြိုကလေးငယ်တဦးကို စစ်တပ်က ဖမ်းဆီး

မိဘတွေက ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PDF) ကို ထောက်ပံ့တယ်ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက်နဲ့ သုံးနှစ်အရွယ် မောင်သန့်ဘုန်းဝေယံကို ဧပြီ ၅ ရက်နေ့က အလုံမြို့နယ် ဆင်မင်းရပ်ကွက်၊ စက်တွင်းလမ်းက BC မူကြိုကျောင်း မှာ စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀ လောက်က ဓားစာခံ အဖြစ် ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးသွားခဲ့ပါတယ်။

ကလေးရဲ့ မိခင်ကိုလည်း အဲဒီနေ့ မနက် ၁၀ နာရီလောက်မှာ ကားနဲ့တိုက်၊ သေနတ်နဲ့ ပစ်ပြီး ဖမ်းဆီးသွားခဲ့တယ်လို့ RFA သတင်းဌာနမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဌတဦး အင်းစိန်ထောင်မှာ ရိုက်နှက်ခံရ

ရန်ကုန်မြို့အင်းစိန်ထောင်မှာ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီ ၄ ရက်နေ့က ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုခန့်သူအောင်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ရိုက်နှက်နှိပ်စက်ခဲ့ပါတယ်။ ပုံစံထိုင်ဖို့ ငြင်းဆန်တာကြောင့် အခုလို မတရားနှိပ်စက်ခံခဲ့ရတာဖြစ်ပြီး ထောင်ဝင်စာပို့ခွင့်ပါ အပိတ်ခံထားရတယ်လို့ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရွာသာကြီးနယ်မြေ) က ထုတ်ပြန်ပါတယ်။

စစ်အာဏာရှင် ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြသူ ကိုခန့်သူအောင်ဟာ တာမွေကျောက်မြောင်းဈေးရှေ့မှာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလအတွင်းက မတရားဖမ်းဆီးခံခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံကျောင်းသူတဦးကို စစ်တပ်က ထောင် ၃ နှစ်ချ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ဒုတိယအပတ်စဉ်မှ မသဥ္ဇာထက်မိုးကို ပဲခူးတရားရုံးက ပုဒ်မ ၅၀၅-က နဲ့ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့မှာ ထောင် ၃ နှစ်ချမှတ်လိုက်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ မသဥ္ဇာထက်မိုးနဲ့အတူ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်သူ အခြား ၁၄ ဦးလည်း ပုဒ်မ ၅၀၅-က နဲ့ မတရား ထောင်ချခံခဲ့ရပါတယ်။

မသဥ္ဇာထက်မိုးဟာ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် ဧပြီ ၂၄ ရက်နေ့က ရန်ကုန်မှ ပဲခူးသို့အသွား လမ်းမှာ စစ်ကောင်စီတပ်တွေရဲ့ ဖမ်းဆီးတာကို ခံခဲ့ရတယ်လို့ သူ့ရဲ့မိသားစုက ပြောပါတယ်။

လွမ်းပါတယ် အမေ

အမေ လူထုဒေါ်အမာ

> “မာ့ခ်စ်ဝါဒဟာ အဖိနှိပ်ခံ အစော်ကားခံ လူ့နင်းပြားတွေဘက်က ရပ်တည်တယ်။ ဒီလိုရပ်တည်တဲ့အတွက် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ လူတန်းစားမှာ အားကိုးယုံကြည်ရာ ရလာတယ်။ ဒါဟာ ငါတို့ခေတ်သမိုင်းရဲ့အရေး အကြီးဆုံးနဲ့ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်ပဲ”

အောင်ကျော်ဆန်း ၂၉ နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၇

“ငါက မင်းတို့ ကိုစိုးတို့ ကိုသန်းထွန်းတို့နဲ့တွေ့မှ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။”

“ဟင် အမေက ကွန်မြူနစ်လား”ဆိုတော့

“ဟဲ ဟဲ”လို့ရယ်တယ်။

“ငါက ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် မာ့ခ်စ်ဝါဒကို ယုံတယ်”လို့ ပြန်ဖြေပါတယ်။

“အမေက ဘာဖြစ်လို့ မာ့ခ်စ်ဝါဒကို ယုံတာလဲ”ဆိုတော့ “နှစ်ချက်ရှိတယ်”လို့ ပြောပါတယ်။

“တစ်အချက်က မာ့ခ်စ်ဝါဒမှာ လူတန်းစားအမြင်ရှိလို့ နှစ်သက်တယ်”လို့ ပြောပါတယ်။ “မာ့ခ်စ်ဝါဒဟာ အဖိနှိပ်ခံ အစော်ကားခံ လူ့နင်းပြားတွေဘက်က ရပ်တည်တယ်။ ဒီလိုရပ်တည်တဲ့အတွက် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ လူတန်းစားမှာ အားကိုးယုံကြည်ရာ ရလာတယ်။ ဒါဟာ ငါတို့ခေတ်သမိုင်းရဲ့အရေးအကြီးဆုံးနဲ့ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်ပဲ”လို့ ဖြေပါတယ်။

နောက် နံပါတ်နှစ်အချက်ကို ဆက်ပြောပါတယ်။ အဲဒါကတော့ “မာ့ခ်စ်ဝါဒဟာ သိပ္ပံနည်းကျအတွေးအခေါ်ကို ကိုင်စွဲတာဖြစ်လို့ ခိုင်မာတဲ့ ယုံကြည်ချက်ကို ပေးနိုင်စွမ်းတယ်”လို့ ဆိုပါတယ်။

“ခု နင်က အမေစပြောတဲ့ ကိုစိုးတို့ ကိုသန်းထွန်းတို့နဲ့တွေ့မှ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ အမေက မာ့ခ်စ်ဝါဒကို ဘယ်အချိန်က စပြီး လေ့လာခဲ့တာလဲ”လို့ ကျွန်တော်က စကားအစကို ပြန်ကောက်ပြီး မေးလိုက်ပါတယ်။

အမေလူထုဒေါ်အမာ ပြန်ဖြေတာက “ငါ ငယ်ငယ်က ဂျာနယ်တိုက်ပေါ်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်။ အဲဒီဂျာနယ်ရဲ့နာမည်က နေပြည်တော်ဂျာနယ်တဲ့။ နေပြည်တော်ဂျာနယ်ကို ၁၉၂၀လောက်ကထုတ်တယ်။ ငါ့ကို ၁၉၁၅ခုနှစ်ကမွေးတာဆိုတော့ နေပြည်တော် ဂျာနယ်ထုတ်တဲ့အချိန်မှာ ငါက လူမှန်းသိတတ်စ ကလေးပဲရှိသေးတယ်”လို့ အမေလူထုဒေါ်အမာက ရှင်းပြပါတယ်။

နေပြည်တော်ဂျာနယ်ရဲ့ ထုတ်ဝေသူက ဦးရှင်ပါ။ ဦးရှင်ဟာ လူထုဒေါ်အမာရဲ့အဖေ ဦးထင်ရဲ့အစ်ကို

အရင်းပါ။ ဦးရှင်ရဲ့ဇနီးနာမည်က ဒေါ်သက်ရှည်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒေါ်သက်ရှည်က လူထုဒေါ်အမာရဲ့အမေ ဒေါ်စုရဲ့အစ်မအရင်းတော်ပါတယ်။ ညီအစ်ကို ညီအစ်မ လက်ဆက်ထားကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူဒေါ်အမာတို့မှာ မွေးချင်းများပါတယ်။ နဂါးဒေါ်ဦး၊ လူထုဒေါ်အမာ၊ ဒေါ်တင်တင် (ဂျပန်တော်လှန်ရေးရဲဘော် ဗိုလ်မှူးလှဖေရဲ့ဇနီး၊ တတိယကျောင်းသားသပိတ် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသူ)၊ ဒေါ်ကျင်ကျင် (အဋ္ဌလီမောင်မောင်ရဲ့မိခင်)၊ ဦးမောင်လေး (ဗကသခေါင်းဆောင်ဟောင်း)၊ ဒေါက်တာခင်မောင်အေး (ဗကသခေါင်းဆောင်ဟောင်း) တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဦးထင် ဒေါ်စုမှာ သားထောက် သမီးခံများပေမယ့် ဦးရှင် ဒေါ်သက်ရှည်တို့မှာ သားသမီးမထွန်းကားပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူထုဒေါ်အမာရဲ့ ဦးကြီးဒေါ်ကြီးများဖြစ်ကြတဲ့ ဦးရှင်နဲ့ဒေါ်သက်ရှည်တို့ဟာ လူထုဒေါ်အမာနဲ့ ဦးမောင်လေးကို သားထောက်သမီးခံအဖြစ် မွေးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူထုဒေါ်အမာရဲ့ကလေးအရွယ် ငယ်ဘဝမှာ နေပြည်တော်ဂျာနယ်တိုက်ဟာ သူ့အိမ်သူ့ယာ ဖြစ်ခဲ့ရတာပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ နေပြည်တော်ဂျာနယ်ခေတ်က လူထုဒေါ်အမာဟာ ပီဘိ ကလေးအရွယ် ၅နှစ်သမီး ၆နှစ်သမီးသာ ရှိသေးတာကလား။ စာတောင် မဖတ်တတ်သေးပါဘူး။ နောင်အခါ အရွယ်ရောက်မှ နေပြည်တော်ဂျာနယ်တွေ စုချုပ်ထားတဲ့ စာအုပ်ကြီးကို တဝကြီး ဖတ်ခွင့်ရခဲ့တာပါတဲ့လေ။ အဲဒီစာအုပ်ကြီးကို ကျွန်တော်ဖတ်ခွင့်ရတော့ စာရွက်တွေဆွေးပြီး မကြေမပဲ့အောင် အတော်ကြီးဂရုစိုက် ကိုင်တွယ်ရတာပါ။

နေပြည်တော်ဂျာနယ်ဟာ ဗမာပြည်မှာ ပထမဆုံးစထွက်တဲ့ လက်ဝဲဂျာနယ်တွေထဲက တစောင်ပါပဲ။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒဟူသည် အဘယ်နည်းတို့ သမ္မာသမဂ္ဂဝါဒ အကြောင်းတို့ဆိုတာတွေ ပါပါတယ်။ ပညာအလင်းက ဒဂိုးတို့ နေပြည်တော်က ပိုက်ဆံကြီးတို့ဟာ မာ့ခ်စ်ဝါဒကို အစဉ်တစိုက် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ကြတာပါ။

နေပြည်တော်ဂျာနယ် တအုပ်လုံးနီးပါးကို ဦးရှင်တယောက်တည်း ဒိုင်ခံရေးတယ်လို့လည်း ပြောစမှတ် ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ဦးရှင်ဟာ လူထုဒေါ်အမာကို အင်မတန် ချစ်ရှာတာပါ။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးဖြစ်တော့ အင်းလျားအဆောင်သူ မအမာဟာ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသူ မအမာဖြစ်လာတယ်။

သပိတ်တပ်ကြီးနဲ့အတူ ရွှေတိဂုံစေတီမှာ စတည်းချပြီး ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အရင်းရှင်အစိုးရကို အံတုဆန့်ကျင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အင်းလျားအဆောင်မှူး မျက်နှာဖြူဝါဒင်မကြီးက “ရှင်တို့ရဲ့သမီး ကျောင်းဆောင်ကို ပြန်မလာဘူး။ ကိုယ့်သားသမီး မပျက်စီးရအောင် ကိုယ့်ဖာသာ လာပြီးထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပါ”လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတဲ့ စာတွေရေးပို့ပါတယ်။ အဲဒီတော့လည်း မိဘအုပ်ထိန်းသူအနေနဲ့ ဦးရှင် ဒေါ်သက်ရှည်ကပဲ ရန်ကုန်အထိ လိုက်လာခဲ့တာပါ။

ဦးရှင်က ရွှေတိဂုံစေတီပေါ်မှာ သပိတ်တပ်ကြီးနဲ့အတူ မားမားရပ်ပြီး တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ သမီးဖြစ်သူကို တွေ့ရတော့ အင်မတန်ကျေနပ် အားရရှာတာကလား။ မုန့်ဖိုးတွေ ဘာတွေပေးပြီး အိမ်ပြန်သွားတယ်။ ဒီဦးကြီးဖြစ်သူရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမေလူထုဒေါ်အမာဟာ အခါအခွင့်သင့်တိုင်း တခုတ်တရပြောရှာပါတယ်။ ဦးရှင်ရဲ့ နည်းပေးလမ်းပြမှုကြောင့် လူထုဒေါ်အမာဟာ မာ့ခ်စ်ဝါဒ စာအုပ်တွေ ရှာဖတ်ရကောင်းမှန်း သိလာတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“ငယ်ငယ်တုန်းက နေပြည်တော်ဂျာနယ်မှာ မာ့ခ်စ်ဝါဒကို စတွေ့တယ်။ နောင်မှာ အင်္ဂလိပ်လို ဖတ်နိုင်တော့ ကျမ်းရင်းတွေ ကိုယ်တိုင်ရှာဖတ်တယ်”လို့ပြောပြပါတယ်။

အမေ မဆုံးခင် ပြင်ဦးလွင်က စိမ်းလန်းအေးခြံမှာ ပြောဖြစ်တာတွေထဲက အမှတ်တရပါ။ အမေဟာ သေတပန်သက်တဆုံး ယုံကြည်ချက်ကို သစ္စာမဖောက်ပဲ ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်သွားခဲ့တယ်။ အမေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အလင်းရောင်ပါ။ အမေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မီးရှူးတန်ဆောင်ပါ။

လွမ်းပါတယ် အမေ။ ■

(အမေလူထုဒေါ်အမာ ကွယ်လွန်ခြင်း ၁၄ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အမှတ်တရ ပြန်လည်ဖော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်)

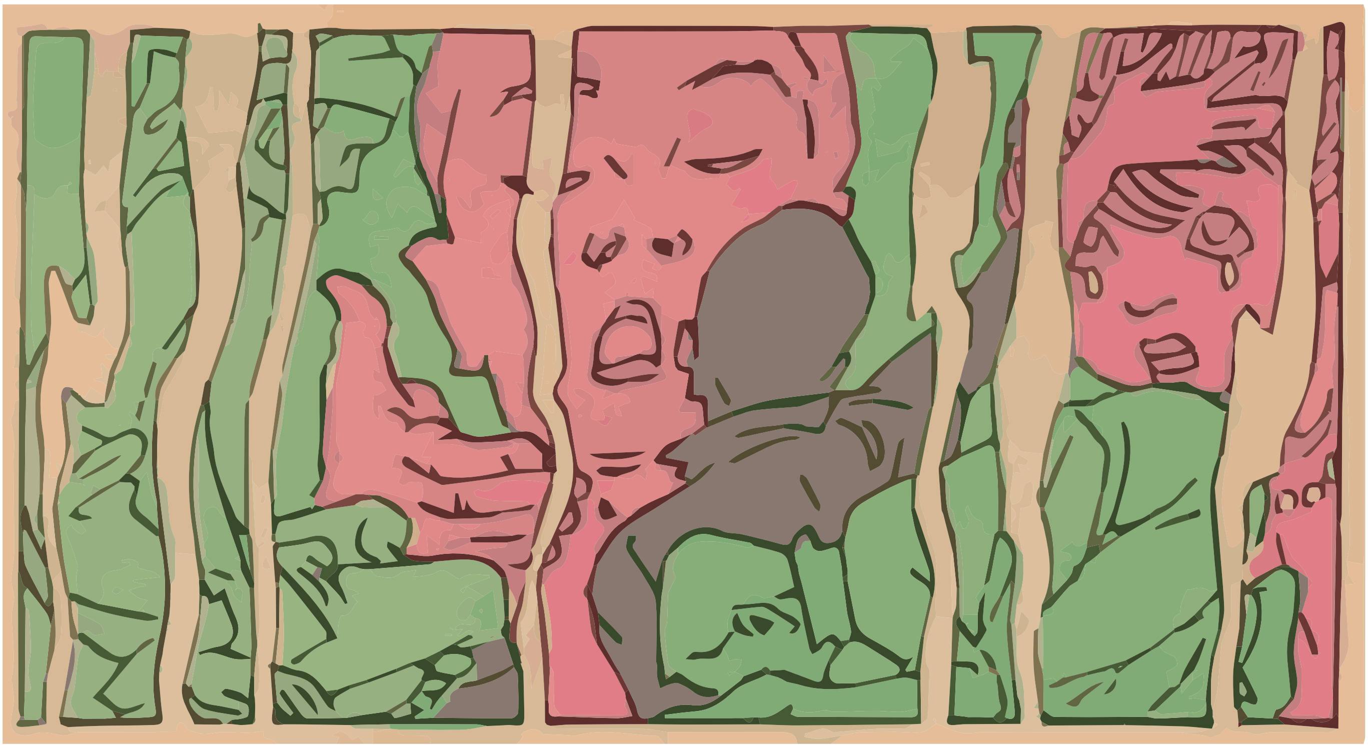

သူ့မှာတမ်း

သူတို့အဆုတ်၊ ထားခဲ့မြှုပ်သည့်
ဖုံးငုတ်တိုက်မှား၊ မောင်ပြောက်ကျားကို
ရွာသားရွာသူ၊ မေးကြမြူသည်
အူအူယမ်းငွေ့ ထတုန်းတည်း။

အမောင်ပြောက်ကျား၊ ချစ်သူအားကို
ဘာများ မှာခဲ့လိုသနည်း။

ငယ်က ကြင်မြတ်၊ မိသက်မှတ်ကို
ခွင့်လွှတ်ခဲ့ကြောင်း ပြောပါလေ။

အမောင်ပြောက်ကျား၊ မိဘအားကို
ဘာများ မှာခဲ့လိုသနည်း။

မွေးသည့်မိခင်၊ မွေးဖခင်ကို
ဦးတင်ခဲ့ကြောင်း ပြောပါလေ။
အမောင်ပြောက်ကျား၊ တိုင်းပြည်အားကို
ဘာများ မှာခဲ့လိုသနည်း။

ခရီးမတ်တတ်၊ လမ်းခုလတ်တွင်
ကိုယ်လွတ်ရှောင်ခွာ၊ ခွဲရပါ၍
အားနာခဲ့ကြောင်းပြောပါလေ။

ယမ်းငွေ့အူအူ၊ တလူလူနှင့်
မေးမြူကြတုန်း၊ အနောက်ကုန်းတွင်
နေလုံးကွယ်လေပြီတကား။ ။

■ မင်းသုဝဏ်
(အမှတ်တရ ပြန်လည်ဖော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်)

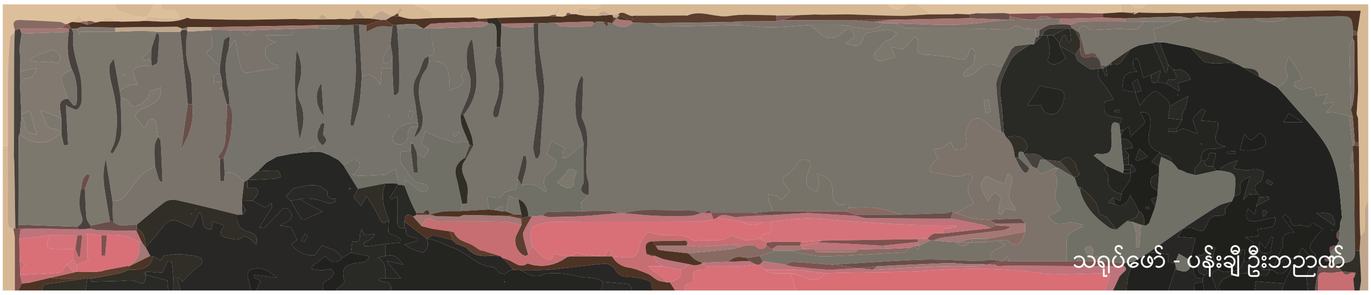

သရုပ်ဖော် - ပန်းချီ ဦးဘညာဏ်

အင်းစိန်ဗဟိုအကျဉ်းထောင်ရှိ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်

(၂၀၂၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်)

မကြာမီကျရောက်လာမည့် မြန်မာသင်္ကြန်ကာလတွင် အင်းစိန်အကျဉ်းဦးစီးအပါအဝင် စစ်ကောင်စီနှင့် လက်ပါးစေများက ထောင်တွင်းထောင်ပြင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများ စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပပြုလုပ်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိကြောင်း ကြားသိရသည်။ စစ်ကောင်စီ အာဏာစသိမ်းသည့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှစ၍ တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနှင့် အချုပ်အနှောင်ခံနေရချိန်တွင် ထောင်တွင်း သင်္ကြန်နှင့် နိုင်ငံနေရာအနှံ့အပြားတွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည့် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများသည် တန်ဖိုးအားဖြင့် ခြားနား ခြင်းမရှိဟု မှတ်ယူသည်။ ထိုပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများသည် တော်လှန်ရေးတရပ်လုံး၏ အန္တိမပန်းတိုင် မှေးမှိန် သွားစေရန် (တော်လှန်ရေးဈာန်လျှော့သွားစေရန်) ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖန်တီးထားသော အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများဖြင့် အဓမ္မပျော်ရွှင်စေခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ မိမိတို့ နိုင်ငံရေးအချုပ်အနှောင်ခံများသည် ထောင်တွင်းသင်္ကြန်အား လုံးဝ (လုံးဝ) ပူးပေါင်းပါဝင်မည် မဟုတ်ပါကြောင်း သဘောထားထုတ်ပြန် လိုက်သည်။ တော်လှန်ရေးအင်အားစုများနှင့် ပြည်သူတရပ်လုံးအနေဖြင့်လည်း ရန်သူတို့ဖန်တီးလုပ် ယူထားသော အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများ၊ အတုအယောင် လူနေမှုပုံစံများတွင် ဝင်ရောက်ပူးပေါင်း ခြင်း မပြုကြပါရန် တပါတည်း တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

နိုင်ကျဉ်းရဲဘော်များ
အင်းစိန်ဗဟိုအကျဉ်းထောင်

အယ်ဒီတာ့ထံပေးစာ ကဏ္ဍ

အိုးဝေစာစောင် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ထံကို စာလွှာတွေတိုက်ရိုက်ပေးပို့နိုင်ပါပြီ။ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အောက်မှာ မိမိတို့ကြုံတွေ့ခံစားနေရတဲ့ ဖိနှိပ်မှုတွေ၊ ဘဝအခြေအနေတွေနဲ့ အခက်အခဲတွေကို ရေးသားပေးပို့နိုင်ပါတယ်။ ပေးပို့လာတဲ့ စာလွှာတွေကို အယ်ဒီတာအဖွဲ့က ပြန်လည်ရွေးချယ်ပြီး စာစောင်မှာ ဖော်ပြပေးပါမယ်။ စာလွှာတွေပေးပို့ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ အိုးဝေရဲ့ တရားဝင်အီးမေးလ် ဖြစ်တဲ့ oway@uysu.org ထံကို ရေးသားပေးပို့နိုင်ပါတယ်။

မိုးနွေ

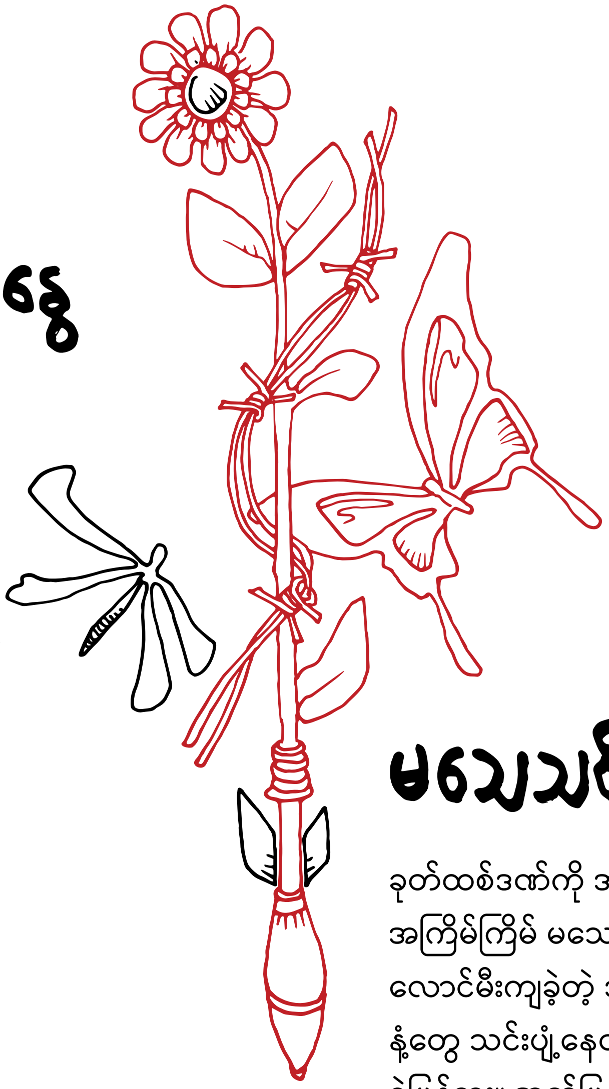

မသေသစ်ပင်

ခုတ်ထစ်ဒဏ်ကို အရှိန်မပြတ်အောင်ခံတဲ့ အသက်နဲ့။ အကြိမ်ကြိမ်သတ် အကြိမ်ကြိမ် မသေဘူး။ နာကျင်ဒဏ်ကို ရမ္မက်တပ်လာခဲ့တဲ့ လွင်ပြင်မှာ လောင်မီးကျခဲ့တဲ့ အထိ မသေဘူး။ အဲ့ဒီ အနံ့ကို ငါမက်တယ်။ ဖော်မလင် နံ့တွေ သင်းပျံ့နေတာပဲ။ ရေတစ်ခွက် လက်တစ်ဖက်တည်းနဲ့လည်း မသေခဲ့ပြန်ဘူး။ အုတ်မြစ်တွေ ကို ပြန်ဖြိုပြီး မီးပုံရှို့ကြဖို့ ခြေသံတွေ က လာရာလမ်းမှာတင် ကပ်ဆိုက်ကုန်ပြီ။ ပစ်သမျှ ခါးဦးကို မြို့ချပြပြီး သူတို့ပျော်ရွှင်စွာ ကခုန်ကြတဲ့ မီးပုံကို ရှုရင်း ပြန်ရှင်လာပြခဲ့တယ်။ ဒီပင်လယ် ထဲ ကျဆင်းပြသွားတဲ့ ရေစက်တစ်ပွင့်တိုင်းအတွက် ဖလော်ရာတွေကို ယူလာခဲ့တယ်။ အရှေ့ဖက် ပင်လယ်မှာ နေမဝင်တော့တဲ့ အသက်နဲ့ ရမ္မက်နဲ့။ ကူရာမဲ့နေတဲ့ အမြစ်တွေဟာ အဘိဓမ္မာကို ဆွဲကုပ်ခဲ့ပြီး ဘဝနဲ့အမျှ ရသထက်ရဖို့ သေခြင်းကို ဘေးခြင်းယှဉ်။ နဖူးပေါ်က အကွက်ကို ထပ်ခွဲဖို့ သူတို့လက်တွေ လာနေရာ လမ်းတစ်လျှောက်ကို အသက်ကို ချိုး ပြန် မိုးထားတဲ့ သစ်ပင်လို အသွေးနဲ့ မျှော်ငေးကြည့် နေ ။ တစ်ယူဇနာ ဒဏ်ကို အသံဆက်မထွက်တော့ပဲ လည်မျိုကို ညှစ်ပြီး ချောင်းကိုဆိုးနေ။ အခိုးခံလိုက်ရတဲ့ ချည်ကြမ်းကြိုးမျှင်လို သစ်ဝါရွက်တွေကြွေကျသွားတာကို ခေါင်းငိုက်စိုက်မတတ် လိုက်ခံယူ နေရရင် ပင်စည်ထိ သစ်ဝါရွက်ရဲ့ အလောင်းနဲ့ အုပ်စားခံလိုက်ရလိမ့်မယ်။ လှတယ် ၊ လှတယ် ၊ သေခြင်း တရားက ဒီအသက်နဲ့ မဆုံအောင်ကို လှတယ်။

ညကို ရသလို ကျော်တက်နေရတဲ့ သစ်မြစ်တွေကြားမှာ ဉာဏ်တရားကို ဖွခဲ့တာ ဘယ်သူမှ မဟုတ်ခဲ့ဘူး။ လောကသုံးပါးတစ်ခုမှာ ချစ်ခြင်းတရားကို အပြီးတိုင်ပြခဲ့တဲ့ မီးပြတိုက် တစ်ခုရှိနေတယ်။ အဲ့ဒီည၊ အဲ့ဒီ လွင်ပြင်နီ အလည်တည့်တည့်မှာ နီအိုရောင် အသားကြမ်းနဲ့ ဟိုးတုန်းကလူတွေရဲ့အိမ်။ ပြီးတော့ သစ်ပင်။ အမြစ်ထဲ သွေးစို့အောင် ရိုက်ခံရတဲ့ ပန္နက်ရဲ့ မာယာနဲ့ ဟော့ဒီ မြစ်က ရေကို ယူငင် သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာပေါ့။ ကျိန်စာအားလုံးကို ပြုံးပြီး ပုခုံးပေါ် သူတင်သွားတဲ့ နေဝင် နွေခမ်း အလည်တည့်တည့်မှာ သူ့ မျက်နှာပြင် ဘဝကို သစ်မြစ်ထဲ ဆွဲသွင်း မြှုပ်နှံလိုက်ကြရတယ်။ အဲ့ဒီရက်ကစလို့ မသေသစ်ပင်ရယ်လို့ ရင်ညွှန့် အလယ်မှာတိုးထွက် အမြစ် တွယ်လာ၊ ဘဝကြေးပြားမှာ အပေါက်ဖောက်လိုက်ပြီး မြင်သလို ရှုကြ။ နာတယ်၊ နာတယ် ၊ အရှိတရားရဲ့ ဒုက္ခဟာ ရှင်သန်ခြင်းနဲ့ မဆုံလောက်အောင်ကို နာတယ်။

ဒါပေမယ့် မသေ သစ်ပင်ပဲ။
လွင်ပြင်နီကို သူတို့ပြန်ရောက်လာမယ့်နေ့အထိ သေခြင်းတရားကို လှမ်းမခေါ်ခဲ့။
ဒါပေမယ့် မသေ သစ်ပင်ပဲ။
လွင်ပြင်နီကို သူတို့ပြန်မရောက်မချင်း
ဒုက္ခတရားကို ပြည့်ဝတဲ့အထိအောင် ရှိုက်စားခဲ့။

ဒါပေမယ့် မသေ သစ်ပင်ပဲ။

■ မိုးနွေ

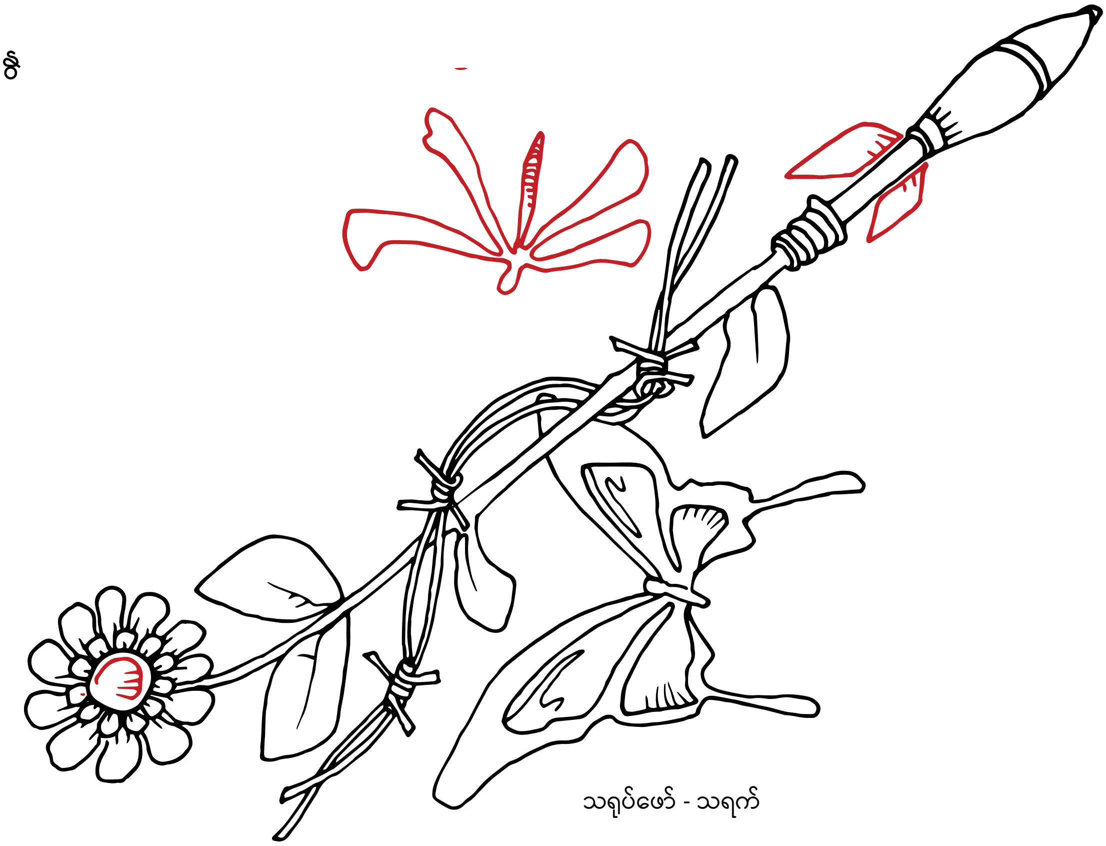

သရုပ်ဖော် - သရက်

ဒါလားကွ၊ ရိုးအီ

တပေါက်ပေါက်နဲ့ကျနေတဲ့
ရေပိုက်ခေါင်းကို ကြွပ်ကြွပ်အိတ်က
ညှစ်သတ်လိုက်ပြီ
ရေပိုက်ခေါင်းခမျာ ဆန့်တငင်ငင်နဲ့
နောက်ဆုံးရေတပေါက် စီးကျ။

ဟော့ ရေပိုက်ခေါင်းတို့ ညီညွတ်ကြလော့
ရေတွေတဟောဟောပန်းထုတ်
ငါတို့ရေအားဒဏ် ဘယ်ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ခံနိုင်လဲဟော့။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်များက အင်အားအလွန်အကျွံသုံး၍ စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်ကာ
အပြစ်မဲ့ရေပိုက်ခေါင်းများကို လက်စဖျောက်သတ်ဖြတ်ခဲ့မှုအပေါ်
မိမိတို့အနေဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရှုတ်ချလိုက်သည်။

အုပ်မိုးထားတဲ့ သစ်ရွက်အုံတွေကြားက
အလင်းစက်လေး ယိုင်တီးယိုင်တိုင်
လှုလိုက်တာကွာ။

လမ်းတလျှောက် တရွေ့ရွေ့လျှောက်နေတဲ့ ပန်းပင်ကြီးတွေကို လေရူးတွေက အရှိန်နဲ့ဝင်တိုက်သတဲ့
ပန်းပင်ကြီးတွေခမျာ ခါးကျိုး လက်ပြတ်နဲ့ လွင့်ထွက်ကုန်ကြတာ
ရဲရဲကိုနီကုန်တာပဲ။

လျှော်ကြပါဟ ဖွပ်ကြပါဟ
ငါတို့မှာ ငါတို့ပဲရှိတယ်ဟော့။
ကိုယ့်ရဲ့ ယူကျုံးမရပူဆွေးမှုတွေကို မင်းသိနိုင်ဖို့ စာတွေစီထားပါတယ်ကွယ်။
“မနက်မနက်ဆို ကော်ဖီကို အရသာခံသောက်ရတာကိုက စိတ်ချမ်းသာ…
ကော်ဖီဆိုင်တွေထိုင်ရတာလည်း ပိုကြိုက်လာတာပဲ… လတ်တလောတော့ အကြိုက်ဆုံးဟာ latte ပဲ…”*။

တမြို့လုံးမီးရှို့ခံလိုက်ရသတဲ့
အရှိန်မြှင့်ပါဟ အရှိန်မြှင့်ပါဟ
မောင်ရင့်လုပ်ရပ်တွေဟာ ဘယ်လိုမှလက်ခံနိုင်စရာမရှိဘူး မောင်ရင်ရဲ့
ကဲ စိတ်ပြေလက်ပျောက် အပန်းဖြေခရီးသွားကြတာပေါ့ကွာ…
ပြာပုံပဲကျန်သတဲ့လေ ဘယ်ကောင်ရှေ့ကနေရဲလဲဟော့ ဦးတို့ကတော့ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရှုတ်ချတယ်ကွဲ့
ငပလီလား ချောင်းသာလား မေမြို့လား ဖူးခက်လား။

အားးးးးးးးးးးးးး
ဟော့့့့့့့့့့့့့
တောက်ကွာ ာ ာ ာ ာ ာ ာ
ဟားဟားဟားဟားဟား ဟားဟားဟားဟားဟား
ဟားဟားဟားဟားဟား ဟားဟားဟားဟားဟား
ဟားဟားဟားဟားဟား ဟားဟား
အားး။

🟥 ကောင်းဇီ
၁၉ဖေ၂၂

* https://www.facebook.com/100071222327848/posts/160516029665807/

အထွေထွေအကျပ်အတည်းနဲ့ သင်္ကြန်

“ဒီနှစ်သင်္ကြန်က အကြွတ်နေ့တွေချည်း ရှိတယ်လို့ပြောရမှာပဲ။ ဒီအချိန်မှာ လူတိုင်းကျပ်တည်းနေကြတာလေ”

■ **အိုးဝေဝိုင်းတော်သားများ** စုစည်းတင်ပြပါတယ်

ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါကြောင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှာ မြန်မာနှစ်သစ်ကူး သင်္ကြန်ပွဲတော်တွေ မကျင်းပနိုင်ခဲ့သလို ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှုအပြီး ဆန္ဒပြမှုတွေ၊ ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းမှုတွေကြောင့် ပြည်သူလူထုအများစုက သင်္ကြန်ပွဲကို မဆင်နွှဲခဲ့ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီနှစ်မှာ စစ်ကောင်စီက သင်္ကြန်ပွဲတော်ကို ပြန်လည်စည်ကားဖို့ ကြိုးပမ်းနေတဲ့ သတင်းတွေ၊ လုပ်ဆောင်မှုတွေကို တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ တဖက်မှာတော့ စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း စီးပွားရေးကျဆင်းမှုတွေကြောင့် ပြည်သူလူထုမှာ အကျပ်အတည်းမျိုးစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။

စက်သုံးဆီနဲ့ စားသုံးဆီဈေးမြင့်တက်တာ၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးလာတာ၊ အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်တာ နဲ့ လျှပ်စစ်မီးမမှန်လို့ စက်ရုံအချို့ အခက်အခဲကြုံတွေ့နေရတာတွေဟာ အာဏာသိမ်းမှုအပြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ လူနေမှုအခက်အခဲတွေလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

တော်လှန်သင်္ကြန် ဆင်နွှဲကြ
လူငယ့်ခေတ်

တော်လှန်သင်္ကြန် ဆင်နွှဲကြဖို့ ဆန္ဒပြ လူငယ်တွေက နှိုးဆော်
■ ဓာတ်ပုံ - လူငယ့်ခေတ်

စစ်ကောင်စီက မြို့တော်သင်္ကြန်မဏ္ဍပ် ဆောက်လုပ်နေတဲ့ မြင်ကွင်း ■ ဓာတ်ပုံ - RFA

ဆီဈေးကိုပဲ ဂရုတစိုက်ကြည့်နေရတယ်

ပြီးခဲ့တဲ့ မတ်လအတွင်းမှာ ပြည်ပက တင်သွင်းရတဲ့ စက်သုံးဆီဈေးနှုန်း ၁ လီတာ ကျပ် ၂၃၀၀ ဝန်းကျင် အထိ စံချိန်တင်မြင့်တက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆက်တွဲ အနေနဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ် များပြားလာတာ ကြောင့် အခြေခံစားသောက်ကုန် ဈေးနှုန်းတွေလည်း အဆမတန် မြင့်တက်လာခဲ့ပါတယ်။

အခုလိုအခြေအနေမှာ စစ်ကောင်စီက သင်္ကြန်ပွဲ ကျင်းပဖို့ပြင်ဆင်နေတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရန်ကုန်မြို့နေ အငှားယာဉ်မောင်းတဦးက “စစ်တပ်ကတော့ သင်္ကြန် လုပ်မယ်ပေါ့လေ။ တော်လှန်ရေးအင်အားစုတွေက လည်း အဲဒီသင်္ကြန်ကို သပိတ်မှောက်ကြဖို့ ဆော်ဩနေ တာတွေ အွန်လိုင်းမှာတွေ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒါတွေထက် ဓာတ်ဆီဈေးကိုပဲ ဂရုတစိုက် ကြည့်နေရ တယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။

စက်သုံးဆီဈေးမြင့်တက်တာကြောင့် ကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန် မြင့်မားလာတာအပြင် စားသုံးဆီဈေးမြင့်တက်နေမှုကလည်း အခြေခံလူတန်းစား အတွက် ကြီးမားတဲ့ ရိုက်ခတ်မှုတခု ဖြစ်လာပါတယ်။ ပြည်ပက တင်သွင်းရတဲ့ နေကြာဆီ၊ ပဲပိစပ်ဆီတွေကို ပို့ဆောင်ရေးအခက်အခဲကြောင့် ၁ လီတာ ကျပ် ၃၀၀၀ ဝန်းကျင်အထိ ပေးဝယ်နေကြရပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံကို တင်သွင်းနေတဲ့ စားအုန်းဆီ ဈေးနှုန်းမှာလည်း နိုင်ငံခြားငွေလဲနှုန်း မြင့်တက်လာတာနဲ့ စစ်ကောင်စီရဲ့ ကန့်သတ်တင်သွင်းတာတွေ ကြောင့် ၁ ပိဿာကို အရင် ကျပ် ၃၀၀၀ ကျော်မှ အခု ကျပ် ၈၀၀၀ ကျော်ထိ မြင့်တက်လာခဲ့ပါတယ်။

လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေမှာ ဆီများများသုံးပြီး ကြော်ရတဲ့ အစားအစာ အတော်များများကို ရောင်းရငွေ နဲ့ ဆီဈေး မကာမိတာကြောင့် ဆက်မရောင်းနိုင်တော့ ဘဲ ဆီအတန်အသင့်သာ သုံးရတဲ့ အစားအစာတွေကိုပဲ ဆက်ရောင်းနိုင်တော့တယ်လို့ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နေ ပြည်သူတဦးက ပြောပါတယ်။

ဒီလျှပ်စစ်မီးနဲ့ ဘာသွားလုပ်မလဲ

စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ပြည်သူတွေကြုံတွေ့ ခံစားနေရတဲ့ အကျပ်အတည်းတွေထဲမှာ လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်တာကလည်း တခုအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးမြို့တော် ရန်ကုန်မှာ ပြီးခဲ့တဲ့ မတ်လ ကစပြီး လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်ချိန် ပိုများလာပါတယ်။ စစ်ကောင်စီက မတ်လ ၁၂ ရက်မှ ၁၈ ရက်အထိ တရက် လုံးနီးပါး လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်မယ်လို့ ကြေညာပြီး နောက်ပိုင်း အရင်က တရက် မီး ၈ နာရီဝန်းကျင်လာရင် အခု ၆ နာရီတောင် မပြည့်တဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်နေတာ ပါ။

လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်ချိန် ပိုများလာတာနဲ့ အမျှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အဓိကထား လည်ပတ်နေ ရတဲ့ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းတွေ၊ အထည်ချုပ်စက်ရုံ တွေနဲ့ အခြား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အများစု မလည်ပတ် နိုင်ဘဲ ရှိနေရပါတယ်။

အေးခဲထားသိုစားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းအချို့ နဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းအချို့မှာ လျှပ်စစ်မီး အလွန်အကျွံ ပြတ်တောက်မှုနဲ့ လောင်စာဆီဈေး အဆမတန်မြင့် တက်မှုကြောင့် ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရတယ်လို့ နီးစပ်ရာ

အသိုင်းအဝိုင်းထံက သိရပါတယ်။

မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ရွှေပေါက်ကံမြို့သစ်နေ ပြည်သူတဦးက သူ့ရဲ့အခက်အခဲကို အခုလိုပြောပြပါတယ်။

“မီးက တခါလာရင် နာရီပိုင်းပဲ၊ နာရီပိုင်း ဆိုတာ တောင် ၄ နာရီက အများဆုံးပဲ၊ အဲ့လိုကိုမှ တနေ့ကို ၃ခါ လောက် ပြတ်နေတော့ ဒီလျှပ်စစ်မီးနဲ့ ဘာသွားလုပ်မလဲ၊ အဲ့လိုမျိုးပြတ်တာအပြင် တရပ်ကွက်နဲ့ တရပ်ကွက်ကို မီးပေးတဲ့ ခာတ်တိုင်ချင်းက မတူတော့ ညဘက်တွေဆို ရပ်ကွက်အလိုက် ထပ်ပျက်သေးတယ်။ အဲဒီကိစ္စကို ရပ်ကွက်ရုံးကို ဖုန်းဆက်မေးတော့လည်း သူတို့ မိန်းခလုတ် အတင်အချလုပ်တာမဟုတ်ပဲ ပီဒီအက်ဖ် တွေ၊ သူခိုးတွေက လုပ်နေတယ်ဆိုပြီး ရမ်းဖြေသေးတယ်၊ အလကား သူတို့မပေးချင်လို့ကို တမင်ဖြတ်ထားတာ”

အခုလို လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီကို ထောက်ခံသူတွေက ပီဒီအက်ဖ်တွေ နဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေက လျှပ်စစ်ခာတ်အားပေးနေတဲ့တာဝါတိုင်တွေကို မိုင်းခွဲတိုက်ခိုက်တာတွေကြောင့် ဖြစ်လာရတယ်လို့ လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာတွေမှာ စွပ်စွဲရေးသားကြပါတယ်။

စစ်ကောင်စီဘက်ကတော့ လျှပ်စစ်ခာတ်အားပြတ်တောက်ရတာဟာ သဘာဝခာတ်ငွေ့နဲ့ ခာတ်ငွေ့ရည်သုံး ခာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ ရပ်ဆိုင်းထားရခြင်း နဲ့ ရတနာကမ်းလွန် ခာတ်ငွေ့စီမံကိန်း ပြုပြင်နေရခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဆိုထားပါတယ်။

ကျပ်တည်းနေတဲ့ အလုပ်သမားထု

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၂၃ ရက်မှာ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါဟာ စီးပွားရေးကဏ္ဍကိုပါ သက်ရောက်မှုရှိခဲ့ပြီး စက်ရုံတွေအတွင်း ကုန်ကြမ်းဝင်ရောက်မှုမရှိတာ၊ နိုင်ငံတကာအော်ဒါ အမှာစာများမရရှိတာနဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမရှိတာတွေကြောင့် စက်ရုံပေါင်း ၁၃၁ ရုံ ပိတ်သိမ်းရပ်နားခဲ့ပါတယ်။

ယခု စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းကာလတွေမှာတော့ တရားဝင်ရပ်နားထားတဲ့ အထည်ချုပ်စက်ရုံ အချို့ရှိသလို ရပ်နားကြောင်း ကြေညာခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက်လည်ပတ်မှုမရှိတော့တဲ့ စက်ရုံတွေလည်းရှိတယ်လို့ အထည်ချုပ်အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ နီးစပ်တဲ့ သတင်း

အထည်ချုပ်စက်ရုံ အလုပ်သမများ (ပုံဟောင်း)

> “ စစ်ကောင်စီက ပြုလုပ်တဲ့ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေဟာ တော်လှန်ရေးတရပ်လုံးရဲ့ အန္တိမပန်းတိုင် မှေးမှိန်သွားစေဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖန်တီးထားတဲ့ အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေနဲ့ အဓမ္မပျော်ရွှင်စေခြင်းမျိုးဖြစ်တယ်။

ရင်းမြစ်တွေက ဆိုပါတယ်။ ပိတ်သိမ်းလိုက်တဲ့ စက်ရုံအရေအတွက်အတိအကျကိုတော့ မသိရှိရသေးပါဘူး။

ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ အထည်ချုပ်စက်ရုံတွေမှာလည်း အပ်ထည်စံချိန်ကို အလုပ်သမားတွေ မချုပ်နိုင်လောက်တဲ့ နှုန်းထားအထိ မတရား တိုးမြှင့်တောင်းခံမှုတွေရှိနေတဲ့အပြင် စံချိန်မပြည့်ရင် လုပ်အားခမပေးဘဲ အချိန်ပိုဆင်းခိုင်းတာတွေရှိနေပြီး ဥပဒေမဲ့ အလုပ်ထုတ်ပယ်တာတွေရှိနေတယ်လို့ မြန်မာနိုင်ငံအထွေထွေအလုပ်သမားသမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ် - FGWM က ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးမှု၊ အလုပ်လက်မဲ့များပြားလာမှုနဲ့ ပြည်ပအခြေစိုက်ကုမ္ပဏီတွေ မြန်မာပြည်တွင်းက ရပ်နားထွက်ခွာနေမှုတွေကြောင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတွေအပေါ် မှီခိုနေရတဲ့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတွေမှာ အထွေထွေအကြပ်အတည်းမျိုးစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပြီး တကိုယ်ရေစာအတွက်တောင် ခက်ခဲစွာ ရုန်းကန်နေရပါတယ်။

စက်ရုံတွေကို အဓိကအားထားပြီး ရပ်တည်နေကြရတဲ့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အများစုဟာ လုပ်ခလစာအလျှော့အတင်းကြား ကွာခြားမှုတွေ နဲ့ မြင့်တက်လာတဲ့ လူနေမှုစရိတ်ကြောင့် ဇာတိနယ်က မိသားစုတွေဆီ ထောက်ပံ့ဖို့တောင် တွေဝေနေရတဲ့ အခြေအနေဖြစ်လာပါတယ်။

ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်က ထုတ်ပြန်တဲ့ ကမ္ဘာ့ဘဏ်ရဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေးစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုပမာဏဟာ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ မဖြစ်ပွားခင်ကထက် နှစ်ဆပိုမိုများပြားတယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။

အကြတ်နေ့တွေချည်းရှိတဲ့ သင်္ကြန်

အထွေထွေအကျပ်အတည်းနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ပြည်သူတွေ သင်္ကြန်ပွဲတော်မှာ အမှန်တကယ် ပျော်ရွှင်နိုင်မှာပါလား။

စမ်းချောင်းမြို့နေ လူငယ်တဦးကတော့ “ဒီနှစ်သင်္ကြန်က အကြတ်နေ့တွေချည်း ရှိတယ်လို့ပြောရမှာပဲ။ ဒီအချိန်မှာ လူတိုင်းကျပ်တည်းနေကြတာလေ” လို့ တင်စားပြောဆိုပါတယ်။

အခုလို ပြည်သူတွေ စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းနေချိန်မှာ စစ်ကောင်စီက ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ကြန်ဟာ အတုအယောင်ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးအမြတ်ထုတ်မှုသက်သက်သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝေဖန်မှုတွေလည်းရှိလာပါတယ်။

စစ်ကောင်စီက ပြုလုပ်တဲ့ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေဟာ တော်လှန်ရေးတရပ်လုံးရဲ့ အန္တိမပန်းတိုင် မှေးမှိန်သွားစေဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖန်တီးထားတဲ့ အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေနဲ့ အဓမ္မပျော်ရွှင်စေခြင်းမျိုးဖြစ်တယ်လို့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေက ဧပြီ ၁ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ပါတယ်။ ပြည်သူတရပ်လုံးအနေနဲ့ ရန်သူတို့ဖန်တီးလုပ်ယူထားတဲ့ အတုအယောင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ၊ အတုအယောင် လူနေမှုပုံစံတွေမှာ ဝင်ရောက် မပူးပေါင်းကြဖို့ကိုလည်း အဲဒီထုတ်ပြန်ချက်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒါ့အပြင် စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး အင်အားစုတွေကလည်း စစ်ကောင်စီက ဦးစီးကျင်းပတဲ့ သင်္ကြန်ပွဲကို ပြည်သူတွေ မပူးပေါင်းဘဲ သပိတ်မှောက်ကြဖို့ တိုက်တွန်းထားကြပါတယ်။

စစ်ကောင်စီက အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ၂၀၂၁ မှာ သင်္ကြန်ပွဲကျင်းပဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့် မအောင်မြင်ခဲ့ဘဲ အခု ၂၀၂၂ မှာ သင်္ကြန်ပွဲတော် ပြန်လည်စည်ကားလာဖို့ ကြိုးပမ်းနေတာပါ။ ဒီနှစ်ကျရောက်မယ့် သင်္ကြန်ဟာ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တနှစ်ကျော်လာခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာပြည်သူတွေ ဒုတိယအကြိမ်ဖြတ်သန်းရမယ့် သင်္ကြန်ကာလလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ■

ဖိနှိပ်သူတို့ပညာရေးနဲ့ ဖိနှိပ်ခံတို့ပညာရေး

လက်ရှိပညာရေးဟာ ဖိနှိပ်သူဘက်က ရပ်တည်ပြီး ဖိနှိပ်သူအကျိုးအတွက်ဖန်တီးထားတဲ့ ပညာရေးဖြစ်နေတယ်။

■ ပိုင်ချိမ့်ခေါင်

ပညာရေးလို့ဆိုတာနဲ့ ဘာကိုပြေးမြင်မိပါသလဲ။

စာသင်ခန်းထဲမှာ ဆရာတယောက်က စာသင်နေပြီး ကျောင်းသားတွေက ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ထိုင်နားထောင်နေတဲ့မြင်ကွင်း (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားတွေက ညီညီညာညာစာအံနေတဲ့မြင်ကွင်း (သို့မဟုတ်) ရှေ့က ဆရာရေးပြတဲ့စာကို ကျောင်းသားတွေက သူတို့စာအုပ်ထဲလိုက်ကူးနေတဲ့မြင်ကွင်းကိုပဲ မြင်ကြလိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့သိခဲ့တဲ့ပညာရေးပါပဲ။

ကျွန်မွေးတဲ့ပညာရေး (သို့) စစ်ကျွန်ပညာရေး

ဒီပညာရေးပုံစံဟာ တလမ်းသွားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အာဏာရှင်ဆန်ပါတယ်။

ဆရာသင်ပေးတဲ့ သင်ရိုးဖတ်စာအုပ်ထဲက စာတွေကို များများမှတ်နိုင်ရေးသက်သက်ဟာ ပညာသင်ကြားခြင်းရဲ့အလုပ်ဖြစ်လာတယ်။ ဆရာနဲ့ သင်ရိုးက သွတ်သွင်းတဲ့အသိကို ကျောင်းသားတွေကခံယူဖို့သာ ဒီပညာရေးကရည်ရွယ်တယ်။ သင်ရိုးက ကျောင်းသားတွေဆီ ဘာကိုသွတ်သွင်းလဲဆိုတော့ စစ်ဝါဒကို အဓိက သွတ်သွင်းတယ်။ မြန်မာ နဲ့ သမိုင်းဘာသာရပ်တွေမှာ ဒီအချက်ကို ထင်ထင်ရှားရှားမြင်ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါ့အပြင် သင်ရိုးသတ်မှတ်ရာမှာလည်း ဆရာနဲ့ အုပ်စိုးသူတွေက သိသင့်တယ်လို့ယူဆတဲ့အကြောင်းအရာတွေကိုပဲ ပြဋ္ဌာန်းကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားရရှိတဲ့အသိဟာ အုပ်စိုးသူတွေအလိုကျအသိသာဖြစ်ရတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ပညာရေးဟာ လက်တွေ့နဲ့ကင်းကွာပြီး အုပ်စိုးသူများရဲ့တည်မြဲရေးကိုသာ အထောက်အပံ့ပြုနေတယ်။

ဆရာ (အများစု) ရဲ့ သင်ကြားနည်းက ကျောင်းသားတွေဆီ ဘာကိုသွတ်သွင်းသလဲဆိုရင် အာဏာရှင်အလေ့အထတွေကို သွတ်သွင်းတယ်။ “ဆရာဆိုတာ အနန္တဂိုဏ်းဝင်ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တယ်။ ဆရာကိုပြန်ပြောရင် ငရဲကြီးမယ်။ ဆရာကို စောဒကမတက်နဲ့။ ဆရာ့ပြောစကားဟာ ဘယ်တော့မှမမှားဘူး။” စတဲ့ ပညတ်ချက်တွေနဲ့အတူ ရိုကျိုးစွာနာခံတတ်တဲ့အလေ့အထကို ကျောင်းသားတွေဆီသွတ်သွင်းပေးလိုက်တယ်။ ဒီလိုပဲ “ဆရာကိုမှားတယ်ပြောရင် အာခံတာဖြစ်တယ်၊ အရိုက်ခံရမယ်။ ဆရာ (သို့) သင်ရိုးနဲ့မတူတဲ့ ကိုယ်မှန်တယ်ထင်ရာကို ခုခံဖြေဆိုမိရင် အမှတ်လျှော့မယ်၊ စာမေးပွဲကျမယ်။” ဆိုတာတွေနဲ့အတူ ကိုယ်မှားတယ်ထင်တာကိုလည်း မေးခွန်းမထုတ်ရဲ၊ မဆန့်ကျင်ရဲ၊ ကိုယ်မှန်တယ်ထင်တာကိုလည်း ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်မပြောဆိုရဲတဲ့ကျောင်းသားတွေပေါ်ထွက်လာစေတယ်။ လက်ရှိပညာရေးဟာ ကျိုးနွံနာခံတတ်တဲ့၊ ပြန်မတော်လှန်တတ်တဲ့ ကျွန်တွေကို မွေးထုတ်ဖို့ပဲဖြစ်တယ်။ ဒီပညာရေးစနစ်က အောင်မြင်စွာထွက်ပေါ်လာတဲ့ကျောင်းသားတွေဟာ သူတို့ကိုကျောင်းကသင်ပေးခဲ့တဲ့ ကျွန်အလေ့အထတွေကြောင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ခွေးသွားစိတ်တွေအဖြစ် ကျိုးနွံနာခံစွာအမှုထမ်းဖို့ အခက်အခဲသိပ်မရှိတော့ဘူး။ (ကျောင်းသားတိုင်း ကျွန်ဖြစ်မလာပေမယ့် ဒီပညာရေးစနစ်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကျောင်းသားတွေကို ကျွန်ဇာတ်သွင်းဖို့ဖြစ်တယ်။) ဒီမတရားမှုတွေ၊ ဖိနှိပ်မှုတွေကို ပေးထားချက်တွေအဖြစ် ပေါ့ပေါ့ပါးပါးလက်ခံတတ်လာအောင် ပညာရေးစနစ်က ပုံသွင်းပေးနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရနေတဲ့ပညာရေးကို စစ်

ကျွန်ပညာရေးလို့ ပြောရခြင်းဖြစ်တယ်။

လက်ရှိပညာရေးဟာ ဖိနှိပ်သူဘက်ကရပ်တည်ပြီး ဖိနှိပ်သူအကျိုးအတွက်ဖန်တီးထားတဲ့ ပညာရေးဖြစ်နေတယ်။ ကျောင်းတွေကို စစ်ကောင်စီကတိုက်ရိုက်ထိန်းချုပ်ထားတာတချက်တည်းကြောင့်နဲ့ စစ်ကျွန်ပညာရေးကို သပိတ်မှောက်ကြတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီထက်ပိုနက်နဲတဲ့ အကြောင်းရင်းဟာ အထက်မှာဆိုခဲ့သလို သင်ရိုးအားဖြင့်ရော၊ ဆရာတွေရဲ့ သင်ကြားနည်းအားဖြင့်ရော စစ်ကျွန်လေးတွေကို စနစ်တကျမွေးထုတ်ပေးတဲ့ပညာရေးစနစ်ဖြစ်တာကြောင့် စစ်ကျွန်မဖြစ်လိုတဲ့ကျွန်တော်တို့က ဒီပညာရေးကို သပိတ်မှောက်ကြတာဖြစ်တယ်။ ဒီပညာရေးရဲ့ အနှစ်သာရကိုယ်၌က ကျောင်းသားတွေကို အုပ်စိုးသူများအလိုကျပုံသွင်းဖို့အထိုင်ချထားတဲ့စနစ်ဖြစ်နေတာကြောင့် စစ်အာဏာရှင်မရှိတော့ရင်လည်း ဒီပညာရေးဟာ နောက်ပေါ်ပေါက်လာတဲ့အုပ်စိုးသူအလိုကျရိုကျိုးနာခံမယ့် ကျွန်ကလေးတွေကိုသာ မွေးထုတ်ပေးနေဦးမှာအသေအချာပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့လုပ်တဲ့ ပညာရေးဟာလည်း ဒီလိုသင်ရိုးကိုပဲသုံးပြီး၊ အာဏာရှင်အငွေ့အသက်မကင်းတဲ့ ဒီသင်ကြားနည်းတွေနဲ့ပဲဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒါကိုလည်း ကျွန်ပညာရေးလို့ပဲ သတ်မှတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ စစ်ကျွန်ပညာရေးနဲ့ ဘာမှကွာခြားမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တွေကိုသာ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကို ခဏတာသပိတ်မှောက်တဲ့အဆင့်မဟုတ်ဘဲ အလုံးစုံဖြိုဖျက်ပစ်ဖို့အထိစဉ်းစားကြဖို့လိုအပ်တယ်။ ပညာရေးသပိတ်မှောက်နေကြတဲ့ ကျောင်းသားတိုင်းဟာ ဒီကိစ္စအပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့အမြင်ရှိကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ပညာရေးဟာ အဖိနှိပ်ခံတွေရဲ့ လက်နက်ဖြစ်ရမယ်

လက်ရှိအချိန်ဟာ တောင်းဆိုနေရမယ့်အချိန်မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့လိုချင်ရာကို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်တည်ဆောက်ရမယ့်အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ကြားကာလပညာရေးတွေ၊ အနာဂတ်ပညာရေးအတွက်အုတ်မြစ်ချတာတွေ လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ကျောင်းသားတွေကို ပုံသွင်းခံသက်သက်အဖြစ်ရှုမြင်တဲ့ စစ်ကျွန်ပညာရေးကို လုံးဝပြန်မသုံးမိကြဖို့လိုပါတယ်။ လက်ရှိပညာရေးဟာ ဖိနှိပ်သူတွေဘက်ကရပ်တည်ဖန်တီးထားတဲ့ပညာရေးဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ဖော်ဆောင်ရမယ့်ပညာရေးဟာ အဖိနှိပ်ခံတွေကိုင်စွဲအသုံးချရမယ့် လက်တွေ့ကျတဲ့ ပညာရေးဖြစ်ရပါမယ်။

“ဆရာဟာ အလုံးစုံသိမြင်သူဖြစ်တယ်၊ သင်ရိုးဖတ်စာအုပ်ဟာ အလုံးစုံပြည့်စုံမှန်ကန်တယ်၊ ကျောင်းသားဟာ ဘာတခုမှမသိတဲ့ နလပိန်းတုံး၊ ကျောင်းသားဟာ ဆရာသင်ပေးတဲ့သင်ရိုးထဲကစာတွေကို နာခံမှတ်သားရမယ့်သူသက်သက်သာဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ လက်ရှိပညာရေးစဉ်းစားချက်များကို ချန်ထားခဲ့ရပါမယ်။ တော်လှန်တဲ့စဉ်းစားချက်များပေါ်အခြေခံရပါမယ်။

ကျောင်းသားဟာ တစုတဖွဲ့သာမဟုတ်ဘဲ အဖိနှိပ်ခံလူထုတရပ်လုံးဖြစ်ရမယ်။ ၎င်းတို့မှာ ဘဝပေးအသိရှိပြီးဖြစ်ကြောင်းအသိအမှတ်ပြုရမယ်။ ဆရာဟာ ကျောင်းသားနဲ့အတူလေ့လာသူဖြစ်ရမယ်။ ကျောင်းသားဟာ နာခံသူသက်သက်၊ ပုံသွင်းခံရသူသက်သက်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်အသိပညာကိုဖန်တီးသူဖြစ်ရမယ်။ ကျောင်းသားဟာတချိန်တည်းမှာ ဆရာဖြစ်နိုင်သလို၊ ဆရာဟာတချိန်တည်းမှာကျောင်းသားဖြစ်နိုင်တဲ့ အပြန်အလှန်သဘောကို ကိုင်စွဲရမယ်။ ပညာရေးဟာ နာခံရိုကျိုးတဲ့ကျွန်ကလေးတွေမွေးထုတ်ပေးဖို့မဖြစ်ရဘူး။ အဲဒီအစား ပညာရေးဟာ လက်တွေ့ဘဝထဲက ဖိနှိပ်ခံနေရမှုတွေကို အဖိနှိပ်ခံများကိုယ်တိုင်ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းမြင်ကြစေဖို့ ဦးတည်ရမယ်။ ပညာရေးဟာ လက်တွေ့ဘဝထဲက ဖိနှိပ်မှုတွေကို မေးခွန်းထုတ်ကြဖို့၊ တွန်းလှန်ပစ်ကြဖို့အတွက် အဖိနှိပ်ခံတွေကအသုံးပြုတဲ့ လက်နက်သာဖြစ်ရမယ်။ ဒီအတွက် သင်ရိုးကိုထိုင်ကျက်နေရတဲ့ လက်ရှိပညာရေးကနေ လက်တွေ့ဘဝထဲကပြဿနာတွေကို ဆွေးနွေးအဖြေရှာတဲ့ပညာရေးအဖြစ်ရောက်အောင် ပြောင်းလဲကြရမယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့တည်ဆောက်ကြရမယ့် ပညာရေးပဲဖြစ်တယ်။ ■

ပညာရေးသပိတ် အလားအလာ

စစ်ကောင်စီကဖွင့်တဲ့ကျောင်းကို မတက်ရုံလောက်နဲ့တော့ ပညာရေးသပိတ်က ရေရှည်ခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီထက်ပိုမိုပြင်းထန်တဲ့ နည်းနာတွေနဲ့ ရန်သူကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ဖို့ လိုပါတယ်။ တိုက်ပွဲအသွင်သဏ္ဍာန် ဖော်ဆောင်ဖို့လိုပါတယ်။

■ ခွန်းဆက်

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှာ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်တဲ့အနေနဲ့ အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (Civil Disobedience Movement) ကို တတိုင်းပြည်လုံး အတိုင်းအတာနဲ့ ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါတယ်။ စီဒီအမ်လို့ အများသိကြတဲ့ ဒီလှုပ်ရှားမှုဟာ စစ်ကောင်စီ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအတွက် ကြီးမားတဲ့ ထိုးနှက်ချက်တခုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စီဒီအမ်လှုပ်ရှားမှုကို ဆရာဝန်တွေက စတင်ခဲ့ကြပြီး စစ်ကောင်စီလက်အောက် ဆေးရုံတွေကနေ ထွက်ခွာခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာတော့ အခြားအစိုးရဝန်ထမ်းတွေလည်း ရုံးမတက်ဘဲ စီဒီအမ်မှာ ပါဝင်လာခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်ကောင်စီက ကျောင်းတွေပြန်ဖွင့်လာတဲ့အချိန်မှာတော့ ကျောင်းသားတွေလည်း စီဒီအမ်လှုပ်ရှားမှုမှာ ပါဝင်လာကြပါတယ်။ တတိုင်းပြည်လုံးက အခြေခံပညာနဲ့ တက္ကသိုလ်အဆင့် ကျောင်းသားထုကြီးဟာ စစ်အာဏာရှင်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ အနေနဲ့ ကျောင်းမတက်ဘဲ သပိတ်မှောက်ကြရာက ပညာရေးသပိတ် စတင်ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၂၁၊ ဖေဖော်ဝါရီလတုန်းက တွေ့မြင်ရတဲ့ ဆန္ဒပြကျောင်းသားသပိတ်စစ်ကြောင်း ■ ဓာတ်ပုံ - WL

ကျောင်းသားထုရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ

ပညာရေးသပိတ်ကို မဆန်းစစ်ခင် စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲမှာပါဝင်တဲ့ ကျောင်းသားထုရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်ကြည့်ကြရအောင်ပါ။

လူထုလှုပ်ရှားမှုကြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အခါမှာ ကျောင်းသားထုဟာ အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျည်အစစ်နဲ့ မောင်းပြန်သေနတ်တွေကို ကျည်မကာတဲ့ လက်လုပ်ဒိုင်းလေးတွေနဲ့ ခုခံခဲ့ကြသလို စစ်တပ်က ခေါင်းတွေချည်းရွေးပစ်နေတဲ့ အချိန်မှာတောင် အသက်ကိုမငဲ့ဘဲ လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ ရက်ရက်စက်စက် ပစ်ခတ်ဖြိုခွင်းမှုတွေကြောင့် ဆန္ဒပြပွဲကြီးတွေမရှိတော့တဲ့ အချိန်ရောက်တော့လည်း ပျောက်ကြားဆန္ဒပြပွဲတွေလုပ်ပြီး လူထုကို လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြပါတယ်။

လူထုက လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်လိုက်တဲ့ အချိန်မှာလည်း ကျောင်းသားလူငယ်တွေ ရှေ့ဆုံးကပါဝင်ခဲ့ကြပြန်ပါတယ်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှုပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း လှုပ်ရှားမှု

တွေမှာ ကျောင်းသားထုဟာ ရှေ့တန်းကပါဝင်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ ငြင်းလို့မရပါဘူး။

ပညာရေးသပိတ် ဘာလို့လုပ်ကြသလဲ

စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ၂ လ အကြာ ၂၀၂၁ ဧပြီလမှာတော့ စစ်ကောင်စီက ကျောင်းတွင်ပြန်ဖွင့်ဖို့ ကြိုးပမ်းလာပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေနဲ့ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက စစ်ကောင်စီလက်အောက်က ပညာရေးကို သပိတ်မှောက်ဖို့ ဆော်ဩခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်အုပ်စုကို မုန်းတီးဒေါသထွက်နေတဲ့ ကျောင်းသားထုဟာ စစ်ကောင်စီက ဖွင့်တဲ့ ကျောင်းတွေကို မတက်ရောက်ဘဲ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါဟာ ကျောင်းသားထုအနေနဲ့ အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု စီဒီအမ်မှာ ပထမဆုံး ပါဝင်လာတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေနဲ့ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ “စစ်ကျွန်ပညာရေးကို သပိတ်မှောက်ကြ” ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်အခြေခံကနေ ကျောင်းသားထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှုပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း ပြုလုပ်တဲ့ ကျောင်းသားသပိတ်ဟာ ရာနှုန်းပြည့်နီးပါးအောင်မြင်ခဲ့တယ်လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းသားထုရဲ့ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ စစ်ကောင်စီက ဖွင့်တဲ့ ကျောင်းတွေကိုမတက်ရောက်ဘဲ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ၁ နှစ်ကျော်လာတဲ့ အချိန်မှာတော့ ကျောင်းပြန်တက်သူအချို့ ရှိလာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျောင်းတက်သင့် မတက်သင့် အမြင်ပေါ်မှာလည်း ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုတွေ ပွက်လောရိုက်လာပါတယ်။

ပညာရေးသပိတ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း

ပညာရေးသပိတ်ဟာ လက်ရှိမှာ ဘယ်အခြေစိုက်နေပါပြီလဲ။ ရေရှည်မှာ ပညာရေးသပိတ် အောင်မြင်နိုင်မှာပါလား။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျောင်းသားတွေ ကျောင်းမတက်ဘဲ အခုလို သပိတ်မှောက်ကြတာဟာ ပထမဆုံးအကြိမ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုလိုနီခေတ်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ပထမကျောင်းသားသပိတ်၊ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်နဲ့ တတိယကျောင်းသားသပိတ်တို့ဟာ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်းနဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းမှာ အထူးထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီကျောင်းသားသပိတ်တွေကနေတဆင့် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးနဲ့ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ အရှိန်အဟုန်မြင့်မားလာပြီး နောက်ဆုံးမှာ လွတ်လပ်ရေးကို အရယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကိုလိုနီခေတ်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားသပိတ်တွေကို လေ့လာဆန်းစစ်ကြည့်ရင် တိုက်ပွဲအသွင်သဏ္ဍာန်ဆောင်ပြီး၊ ရန်သူကိုဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်တဲ့ သဘောဆောင်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းမတက်ဘဲ သပိတ်မှောက်ရုံသက်သက်သာ မဟုတ်ပါဘူး။ တိကျတဲ့ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်၊ ပညာရေးရည်မှန်းချက်တွေကိုလည်း ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ဒီမိုကရေစီပညာရေးသပိတ်မှာလည်း တိကျတဲ့ ပညာရေးဆိုင်ရာ

၂၀၂၁၊ ဖေဖော်ဝါရီလတုန်းက တွေ့မြင်ရတဲ့ ဆန္ဒပြကျောင်းသားသပိတ်စစ်ကြောင်း ■ ဓာတ်ပုံ - WL

ရည်မှန်းချက် တောင်းဆိုချက်တွေရှိပါတယ်။

လက်ရှိ ၂၀၂၁ ပညာရေးသပိတ်ဟာ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲနဲ့အတူ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တာဖြစ်ပြီး အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု စီဒီအမ်ရဲ့ နောက်ဆက်တွဲလှုပ်ရှားမှုတခု အသွင်ဆောင်ပါတယ်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်အများစုနဲ့ ပညာရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးသမားတွေကလည်း ဒါကို စီဒီအမ် လှုပ်ရှားမှုတရပ်အဖြစ်သာ ရှုမြင်ကြပါတယ်။ စစ်ကောင်စီနဲ့ မပူးပေါင်းရေး၊ စစ်ကောင်စီကဖွင့်တဲ့ ကျောင်းမတက်ရေးလှုပ်ရှားမှုတခုအဖြစ်သာ ပုံဖော်ကြပါတယ်။

ကျောင်းမတက်ရေးလှုပ်ရှားမှုနဲ့ အတူပေါ်ပေါက်လာတာကတော့ ကျောင်းပြန်တက်တဲ့ ကျောင်းသားတွေအပေါ် လူမှုရေးပြစ်ဒဏ် (Social Punishment) ပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကိုမှန်တယ်မှားတယ်လို့ ကျနော်တထစ်ချမပြောလိုပါ။ လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းရဲ့ နောက်ဆက်တွဲပြဿနာက ပညာရေးသပိတ်ကို နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲနည်းနာတခုအဖြစ်ကနေ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်တခုအဖြစ်လျှော့ချခံလိုက်ရတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ကောင်စီကဖွင့်တဲ့ကျောင်းကို မတက်ရုံလောက်နဲ့တော့ ပညာရေးသပိတ်က ရေရှည်ခံမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီထက်ပိုမိုပြင်းထန်တဲ့ နည်းနာတွေနဲ့ ရန်သူကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ဖို့ လိုပါတယ်။ တိုက်ပွဲအသွင်သဏ္ဍာန် ဖော်ဆောင်ဖို့လိုပါတယ်။

ဘာလုပ်ကြမလဲ

ပညာရေးသပိတ်ကို ရေရှည်ဆွဲထားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ နည်းနာအမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒီလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အဓိကတာဝန်ရှိတာကတော့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေပါ။

ပြဿနာက ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေအနေနဲ့ လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ပေးတာ၊ အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းတာ၊ စီဒီအမ်ကတ်ထုတ်ပေးတာတွေကို သပိတ်ရဲ့ အဓိကနည်းနာတရပ်အဖြစ် အသုံးချနေကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပြောလို့ လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ပေးတာကို အလုံးစုံပစ်ပယ်ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒါကလည်း ကျောင်းသွားတက်မယ့်လူတွေကို အဟန့်အတားဖြစ်စေမယ့် နည်းနာတရပ်ပါပဲ။ (ကိုလိုနီခေတ် ကျောင်းသားသပိတ်တွေမှာလည်း လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ပေးတာနဲ့ သပိတ်တားတာကို နည်းနာတရပ်အနေနဲ့ အသုံးပြုခဲ့ဖူးပါတယ်) ဒီနေရာမှာ ပညာရေးသပိတ်ကို လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း တခုတည်းအပေါ်မှာပဲ အခြေခံထားလို့မရဘူးဆိုတာကို ထောက်ပြချင်တာပါ။ အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းတာနဲ့ စီဒီအမ်ကတ် ထုတ်ပေးတာမျိုးတွေကတော့ လက်တွေ့မကျဘူးလို့ပဲ မြင်ပါတယ်။

ပညာရေးသပိတ်ဟာ လက်ရှိအခြေအနေထက်

ပိုတဲ့ တိုက်ပွဲအသွင်သဏ္ဍာန်ဆောင်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာကို အပေါ်မှာ ထောက်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ တိုက်ပွဲအသွင်ဖော်ဆောင်ဖို့ဆိုရင် ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် စုစည်းထားတဲ့ အစုအဖွဲ့လိုပါတယ်။ ဒီလိုမှမဟုတ်ရင် ကျောင်းတက်သူကတက်၊ သပိတ်မှောက်သူကမှောက်နဲ့ ပရမ်းပတာဖြစ်ပြီး ပညာရေးသပိတ်ပြိုလဲသွားနိုင်ပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေမှာ မူလကတည်းက စုဖွဲ့ထားပြီးသား ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေရှိပါတယ်။ ဒါက အားသာချက်တခုပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကို ဒီထက်ပိုပြီး ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် စုဖွဲ့ဖို့လိုလာပါပြီ။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေအနေနဲ့လည်း ဒီအချိန်မှာ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းကို အားစိုက်ပြီး လုပ်သင့်တယ်လို့ အကြံပြုလိုပါတယ်။ စည်းရုံးရေး လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း မြေပေါ်နည်းနာတွေအပြင် မြေအောက်စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းတွေအတွက်ပါ ကြိုတင်ပြီး ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ရှေ့ဆက်ကြုံလာရမယ့် နိုင်ငံရေးအလှည့်အပြောင်းတွေမှာ ကျောင်းသားထုနဲ့အတူ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်မှာပါ။

ရန်သူကလည်း ပညာရေးသပိတ်ကို ဖြိုခွင်းဖို့ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြိုးစားနေတာတွေ ရှိပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တွေမှာ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း (Student Association) တွေဖွဲ့စည်းပြီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကို ဖျက်သိမ်းကြောင်းကြေညာနေတာဟာ ရန်သူရဲ့ စီမံကိန်းတခု ဖြစ်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တွေမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဆောက်အဦတွေ ရုံးခန်းတွေ ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ကို စစ်ကောင်စီက ညွှန်ထားတယ်လို့လည်း သတင်းကြားရပါတယ်။ ရန်သူက ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေက လက်ရှိအချိန်အထိတော့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေအတွက် ကြီးမားတဲ့ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းတက်တဲ့လူများလာရင်တော့ ရန်သူက အဲဒီအဖွဲ့အစည်းတွေကို မလွဲမသွေ အသုံးချလာမှာပါ။

ဒီတော့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေအနေနဲ့ ကျောင်းသားထုကို အရင်ကထက်ပိုပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စည်းရုံးဖို့လိုနေပါပြီ။ ရှိပြီးသားသမဂ္ဂတွေကိုလည်း ပိုပြီးကျစ်လျစ်အောင် ဖွဲ့စည်းဖို့လိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြေအောက်စည်းရုံးရေးနဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေကိုလည်း တင်ကြိုချမှတ်ထားဖို့လိုတယ်။ အဲဒါမှသာ ပညာရေးသပိတ်ကို တိုက်ပွဲသဏ္ဍာန်ဖော်ဆောင်ပြီး ရန်သူကို အထိနာအောင် ထိုးနှက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ■

ဆက်သွယ်ရန်

အိုးဝေစာစောင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုလိုသည်များ၊ ဝေဖန်လိုသည်များရှိပါက အယ်ဒီတာအဖွဲ့ထံ စာလွှာများ ပေးပို့နိုင်ပါတယ်။ စာမူများ၊ ဓာတ်ပုံများနှင့် အနုပညာလက်ရာများကိုလည်း ပေးပို့ရန် ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။ အိုးဝေ အယ်ဒီတာအဖွဲ့နဲ့ ဆက်သွယ်လိုပါက oway@uysu.org ကို မေးလ်ပို့ပြီး ဆက်သွယ်နိုင်ပါတယ်။

- Facebook: https://www.facebook.com/Oway1936/
- Email: Oway@uysu.org

ကရင်နီစစ်ရှောင်စခန်းမှ ဆရာမတဦးနဲ့ အမေးအဖြေ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ ဗီယက်နမ်ဖူးဘရိုက်တက္ကသိုလ်က ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ ပူးပေါင်းထုတ်ဝေတဲ့ ‘ငါတို့နေရာမှ ရှေ့တန်းသို့’ ဆိုတဲ့ ဇင်း - Zine မှ ကောက်နှုတ်ဖော်ပြပါတယ်။

ကရင်နီစစ်ရှောင်စခန်းတခုမှ စာသင်ခန်းတခု

■ UYSU

မဆော် (အမည်လွှဲ)၊ ကရင်နီစစ်ရှောင်စခန်းမှ ဆရာမတစ်ဦး

မေး- လှိုင်ကော်ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်မှာ သင်ယူခဲ့ရတုန်းက အနာဂတ်မှာ ဘယ်လိုဆရာမျိုးဖြစ်လာချင်ခဲ့လဲ။

ဖြေ- အရင် ဆရာဖြစ်သင်တန်းကျောင်းတက်တုန်းကတော့ ပုံစံခွက်ထဲက ဆရာမတယောက်မဟုတ်ဘဲ ကလေးတွေအတွက် အသိပညာတွေအများကြီး မျှဝေနိုင်တဲ့ မီးအိမ်ရှင်ဖြစ်ချင်ခဲ့တယ်။ သင်ထောက်ကူတွေအလွယ်တကူရပြီး ခေတ်မီတဲ့ကျောင်းမှာ စာသင်ချင်ခဲ့တယ်။ သဘာဝအကြောင်းတွေကိုလည်း သင်ပေးချင်ခဲ့တယ်။

မေး- ပထမဆုံး လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံအနေနဲ့ စစ်ရှောင်စခန်းတခုမှာ စာသင်ရတော့ ဘယ်အရာက အအံ့သြစေဆုံးဖြစ်ခဲ့သလဲ။

ဖြေ- ပထမဆုံးစာစသင်တော့ စာသင်တဲ့ဝန်းကျင်အဆင်မပြေတာ၊ သင်ထောက်ကူမလုံလောက်တာ၊ ဘာသာရပ်အစုံမသင်နိုင်တာ စတဲ့ ပြဿနာတွေကြုံတွေ့ရတယ်။ ကိုယ်ထင်ထားတဲ့ စောပြီး ဘွဲ့မရခင်အခုလိုမျိုး camp တခုမှာ စာသင်လိုက်ရတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ကလေးစိတ်မပျောက်ဘူး။ အတွေ့အကြုံမရှိတော့ ကျောင်းရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေ နားမလည်ဘူး။ ပညာသင်ဖို့အတွက် ပြဿနာတွေအပြင် စခန်းမှာ ရေမလုံလောက်တဲ့ ပြဿနာက ခေါင်းကိုက်ရတယ်။ ကလေး

တွေလိုအပ်သမျှ ဘာမဆို အကူအညီလိုက်တောင်းနေတော့ အရှက်ဆိုတာကို ထားခဲ့ရတယ်။

မေး- စစ်ရှောင်စခန်းမှာ ဆရာမ တယောက်ဖြစ်လာတော့ ဆရာမတယောက်ရဲ့ တာဝန်ထက်ပိုပြီး ကလေးတွေကို ကာကွယ်ပေးဖို့ လုပ်ခဲ့ရတာတွေရှိလား။

ဖြေ- လုံခြုံရေးအကြောင်းပြောရမယ်ဆိုရင် အဓိကက စစ်ကောင်စီဘက်က လေကြောင်းကနေ တိုက်ခိုက်လာမှာကိုစိုးတာ။ Camp မှာနေရတယ်ဆိုပေမယ့် ကလေးတွေရော၊ လူကြီးတွေရော မလုံခြုံဘူး။ ဒီလို camp တစ်ခုမှာ ဆရာမလုပ်ရတော့ ကလေးတွေရဲ့ မိသားစုစားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်တာကအစ စိုးရိမ်ရတယ်။ အလှူရှင်တွေ များများရအောင်ပဲ ရှာပေးချင်မိတယ်။ စာသင်ခန်းတွေကလည်း မိုးရွာရင် မိုးအရမ်းယိုတယ်။ အခုဆို မိုးရာသီနီးလာတော့ ကလေးတွေ ရေနစ်မှာလည်း စိုးရတယ်။ မြွေကိုက်မှာလည်းစိုးရတယ်။ လှိုင်ကော်ဘက်ကို လေယာဉ်ပျံတွေ ပျံသွားတိုင်း၊ ပစ်ခတ်သံဗုံးသံတွေကြားတိုင်း ကလေးတွေမှာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာလုံခြုံမှုမရှိဘူးဆိုတာကို သိနေရပေမယ့် ဘာမှလည်း မလုပ်ပေးနိုင်ဘူး။ “ရွာဘက်မှာ ဘယ်လိုရှိနေမလဲမသိဘူးနော်” လို့ သူတို့ အချင်းချင်းပြောတဲ့စကားတွေကို ကြားရရင် မျက်ရည်ဝဲမိတယ်။

မေး- သင့်အမြင်အရ စစ်ရှောင်စခန်းမှာ ပညာသင်ယူနေရတဲ့ ကလေးတွေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းတည်ငြိမ်တဲ့ ဒေသမှာနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေက ဘယ်လိုကွာခြားမှုရှိတယ်လို့ ထင်လဲ? စစ်ရှောင်စခန်းမှာ နေရတော့ ကျောင်းသားတွေအတွက် ကောင်းကျိုးနဲ့ ဆိုးကျိုးတွေရှိလား။

ဖြေ- မြင်ရ၊ သိရ၊ ကြားရတာတွေမတူဘူး။ ဒီမှာဆိုရင် ပြင်ပဗဟုသုတထက်ကျောင်းသင်ခန်းစာကိုပဲ ပိုသင်ရတယ်။ မတည်ငြိမ်တဲ့ အခြေအနေမှာ သင်ရတော့ တချို့ကလေးတွေ ကျောင်းမလာရဲတာလည်း ရှိတယ်။ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဒေသက ကျောင်းတွေလိုမျိုး လွတ်လပ်မှုမရှိဘူး။ စာသင်ရတဲ့ပုံစံကလည်း ကွာတယ်။ ဒီမှာ သင်ထောက်ကူတွေမရှိဘူး။ ဘာသာရပ်အကုန်မသင်နိုင်ဘူး။

ပိုကောင်းတာတစ်ခုကတော့ ဆရာမတွေကို ကလေးတွေက ပိုဖော်ရွေတယ်။ အမြဲတမ်း သူတို့နဲ့ပဲ နေရတော့ ဆရာမလိုတမျိုး၊ အစ်မတယောက်လို၊ မိသားစုဝင်တယောက်လိုလည်း သဘောထားကြတယ်။

မေး- တော်လှန်ရေးကာလအတွင်းမှာ သင်ကြားနည်းပြောင်းရတာတွေ၊ သင်ထောက်ကူအတွက် ခက်ခဲရတာတွေရှိလား။

ဖြေ- သင်ကြားနည်းတွေ ပြောင်းရတာတွေရှိတာပေါ့။ သင်ထောက်ကူဆိုရင် အလှူရှင်တွေပေးတာကို သုံးဖြစ်တယ်။ တခါတလေလည်း ကိုယ့်ကိုရှာကြံပြီး ပြရတယ်။ မြန်မာစကားက ကလေးတွေရဲ့ ပထမဘာသာစကားမဟုတ်တော့ အတွေးနဲ့ရေးတဲ့ သင်ခန်းစာတွေဆို လုပ်လို့မရဘူး။ သင်ရိုးမှာပါတဲ့အတိုင်းဆို ကလေးရဲ့ အတွေးကို ချရေးခိုင်းရမှာပေါ့။ ဒီမှာက အရင်ဆုံး အပြောနဲ့စရတယ်။ အရင်ပြောခိုင်းတယ်။ သူပြောတာကို ပထမဆုံး အကြမ်းချရေးခိုင်းတယ်။ နောက်တော့မှ အချောရေးခိုင်းရတယ်ပေါ့။ ဒီလိုမျိုး ၃ ဆင့်သွားရတယ်။ မြို့ပေါ်ကျောင်းတွေနဲ့တော့ ဘယ်တူမလဲနော်

မေး- စစ်ရှောင်စခန်းတခုမှာ ဆရာမဖြစ်လာခဲ့ခြင်းက ကိုယ့်ကို အကျိုးသက်ရောက်ခဲ့တာတွေရှိလား။

ဖြေ- ကလေးတွေနဲ့ ဆက်ဆံရတာရယ်၊ သင်ကြားရေးပိုင်းရယ် ပိုတိုးတက်လာတယ်။ ကျွန်မ ပညာရေးကောလိပ်မှာ ဘွဲ့မရသေးဘူး။ covid ဖြစ်တော့ ကျောင်းပိတ်သွားတယ်။ ကျောင်းလည်း ဘယ်တော့မှ ပြန်ဖွင့်မယ်မသိတော့ အခုအချိန်မှာ အစွမ်းအစရှိသလောက်လုပ်မယ်လို့ပဲတွေးထားတယ်။ ကိုယ့်အတွက်လည်း တန်းပြဆင်းတာထက် ပိုပြီး အတွေ့အကြုံရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆရာမ အစစ်တယောက်လို ခံစားရတယ်။

မေး- နိုင်ငံတကာက ဖတ်ရှုသူတွေကို ဘယ်လို မက်ဆေ့မျိုး ပေးချင်လဲ။

ဖြေ- အရေးတော်ပုံပြီးသွားရင်တော့ ပညာရေးကို ပိုကောင်းအောင်လုပ်မယ်။ ကျွန်မမှာ ဒီမျှော်လင့်ချက်တခုပဲရှိတယ်။ ■

မြန်မာ့စီးပွားရေး သုံးသပ်ချက် (အပိုင်း–၂)

မြန်မာ့စီးပွားရေးကြီးတခုလုံး သေးငယ်ကျုံ့ဝင်သွားခြင်း

■ ကိုသိမ်းမြတ် ဘီဘီစီမြန်မာပိုင်း

ကိုဗစ်ကြောင့် အားနည်းချိနဲ့နေတဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေးဟာ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် အောက်ခြေကနေသိမ်းရိုက်လိုက်သလို အကြီးအကျယ်ယိမ်းယိုင်သွားစေပါတယ်။

တနေရာတကဏ္ဍမှာ ယိမ်းယိုင်ပျက်စီးမှုမျိုးမဟုတ်ဘဲ နေရာတိုင်းမှာ အဖက်ဖက်က အထွေထွေအခြေအနေအားလုံး ထိုးဆင်းသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်က မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး GDP ၁၇.၉၄ ရာနှုန်းကျဆင်းသွားမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။ ဒါဟာ တကယ်လို့ ကိုဗစ်နဲ့ အာဏာသိမ်းမှုမဖြစ်ခဲ့ရင် ရှိရမဲ့ GDP ထက် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း လျော့နည်းသွားတာလို့လည်း ဆိုပါတယ်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေတဲ့ ဘဏ်လုပ်ငန်းရဲ့ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်စဉ်ကို အပိုင်း ၁ မှာ ဖော်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ ကျန်တဲ့စီးပွားရေးကဏ္ဍတွေအပေါ် သက်ရောက်မှုကို ဆက်လက်လေ့လာကြည့်ပါမယ်။

ခရီးသွားလုပ်ငန်းနဲ့ လေကြောင်းလိုင်းများ

ကိုဗစ်အစပိုင်းကတည်းက ထိုးကျသွားတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကတော့ ဟိုတယ်နဲ့ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်နဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေတချို့မှာ ဟိုတယ်ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တဦးကတော့ ကိုဗစ်အစကတည်းက ဟိုတယ်အားလုံးမှာ တည်းခိုသူသိသိသာသာ လျော့ကျသွားတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

“မလာတော့သလောက်ကိုနည်းသွားတာပါ။ ကမ်းခြေဟိုတယ်တွေကမှ သူ့ရာသီအချိန်အခါတို့ ကိုဗစ်သက်သာချိန်တို့မှာ လူရောက်လာပါသေးတယ်။ ရန်ကုန်ကဟိုတယ်တွေမှာတော့ သိသိသာသာကို နည်းသွားပါတယ်။”

ကိုဗစ်ပထမလှိုင်း၊ ဒုတိယလှိုင်း ပြန်လည်သက်သာလာချိန်မှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတချို့ ပြန်လည်လည်ပတ်နိုင်ပေမဲ့ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနဲ့ လေကြောင်းလိုင်းတွေကတော့ သိပ်အလုပ်မဖြစ်လာခဲ့ဘူးလို့ ဒေါက်တာဘွဲ့ရစီးပွားရေးပညာရှင်ကလည်း သုံးသပ်ပါတယ်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ တနှစ်တာအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကိုရောက်လာတဲ့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားအရေအတွက်ဟာ ၄.၄ သန်းရှိတယ်လို့ ဟိုတယ်နဲ့ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ကိန်းဂဏန်းတွေက ဖော်ပြပါတယ်။ ခရီးသွားလုပ်ငန်းမှာ ပါဝင်အလုပ်လုပ်နေသူလုပ်သားဦးရေက ၅ သိန်းရှိတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ဧပြီလဆန်းပိုင်းမှာတော့ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွေရဲ့ ၃၉ ရာနှုန်းဟာ လုပ်ငန်းရပ်တန့်သွားတယ်လို့ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP ကထုတ်ပြန်တဲ့ ကိုဗစ် ၁၉ နှင့်စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှု၏ ဆင်းရဲမွဲတေမှုအပေါ်သက်ရောက်ချက် အစီရင်ခံစာက ဖော်ပြပါတယ်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းက ကြက်မွေးမြူရေးခြံတွေရဲ့ ၅၀ ရာနှုန်းလောက် ခြံပြုတ်သွားတယ်လို့ မွေးမြူရေးသမားတဦးကဘီဘီစီကို ပြောပါတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ပြောရမယ်ဆိုရင် ခြံသေး၊ လုပ်ငန်းသေးတွေအားလုံးပြုတ်သွားတာလို့ သူကဆိုပါတယ်။

“ကြက်ခြံထဲမှာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့လို ခြံကြီးတွေပဲ ကျန်ခဲ့တာ။ ခြံသေးတွေ အကုန်လုံးပြုတ်ကုန်ကြတယ်။ ဘာလို့ ပြုတ်ကုန်ကြသလဲဆိုတော့ သွင်းအားစုအားလုံးဈေးကြီးကုန်ပြီး ကိုယ့်ထုတ်ကုန်တွေက ဈေးကျကုန်လို့ မကိုက်တော့တာ။ အဲဒါကြောင့်ဖြုတ်ပစ်ကြရတာ။ သွင်းအားစုဆိုတဲ့အထဲမှာ အဓိကဈေးတက်သွားတဲ့သွင်းအားစုတွေကတော့ အစာနဲ့ဆေးပါပဲ။”

အစာနဲ့ဆေးက ဘာ့ကြောင့်ဈေးသိပ်တက်သွားသလဲဆိုတော့ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်

ကျပ်ငွေတန်ဖိုးကျပြီး ငွေဖောင်းပွသွားခဲ့လို့ပါ။ စစ်တပ်အာဏာမသိမ်းခင်က ၁ ဒေါ်လာကို ၁၃၀၀ ကျပ်ဝန်းကျင်လောက်ရှိရာကနေ အခုအခါ ၁၈၀၀ ကျပ်ကျော်ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒေါ်လာဈေး ၃၈ ရာနှုန်းလောက်တက်သွားပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရရင် ကျပ်ငွေတန်ဖိုး ၃၈ ရာနှုန်းလောက်ကျသွားတဲ့သဘောဖြစ်ပါတယ်။

“မွေးမြူရေးအစာကလည်း နိုင်ငံခြားကနေ တော်တော်များများသွင်းရတာဗျ။ အစာရဲ့ ၇၅ ရာနှုန်းလောက်က နိုင်ငံခြားကသွင်းတဲ့သွင်းကုန်အပေါ်မှီခိုရပြီး ကျန်တဲ့ ၂၅ ရာနှုန်းလောက်ပဲ ပြည်တွင်းကရတာ။ အစာကို ဘရာဇီး၊ ယူကရိန်း၊ အမေရိကန်နိုင်ငံတွေကနေ သွင်းရတယ်။ ဆေးဆိုရင် ကိုရီးယား၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ ဘယ်လ်ဂျီယန် နိုင်ငံတွေဆီကနေ အများဆုံးတင်သွင်းတယ်။ အဲဒါတွေက ဈေးသိပ်တက်သွားတယ်။ ကိုယ်ရောင်းတဲ့ထွက်ကုန်ကျဈေးတက်ရောင်းလို့မရတဲ့ အခြေအနေဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကြောင့် ခြံသေးတွေ အားလုံးပြုတ်သွားတာ။ ခြံကြီးတွေကရော ကိုက်လို့ဆက်မွေးနေကြတာလားဆိုတော့ အဲသလိုလည်း မဟုတ်ဘူး။ တခါတလေအရင်း၊ တခါတလေ နည်းနည်းအရှုံးခံပြီး ခြံတည်မြဲရေးအတွက် ခြံသက်တမ်းဆွဲဆန့်နေရတာ။”

ဝက်မွေးမြူရေးကလည်း အရင်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက မိရိုးဖလာလွှတ်ကျောင်းမွေးတဲ့ ဝက်မွေးမြူရေးဟာ တိမ်ကောသလောက်ဖြစ်သွားပြီး အသားတိုးခြံတွေပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ အခုအခါ အသားတိုးဝက်မွေးတဲ့ခြံတွေ၊ နို့စားနွားအသားစားနွားမွေးမြူရေးခြံတွေဟာလည်း ကြက်ခြံတွေနည်းတူ ကံကြမ္မာမျိုးကို ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ဘာ့ကြောင့် အဲသလိုဖြစ်ရသလဲဆိုတော့ အသား၊ ကြက်ဥစတဲ့ ထွက်ကုန်တွေရဲ့ ခြံထွက်ဈေးနှုန်း farmgate price ဟာသိပ်နည်းနေလို့ပါ။

သူတို့ရဲ့ခြံမှာရတဲ့ဈေးနှုန်းက သိပ်နည်းနေပေမဲ့ အများပြည်သူစားသုံးသူတွေမှာ တော်တော်ဈေးချိုသွားသလားဆိုတော့ ပြောပလောက်အောင် သိပ်ဈေးချိုသွားတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဆိုခြံထွက်ဈေးနဲ့ ဈေးမှာရောင်းတဲ့ဈေးအကြား ဘာ့ကြောင့် ကွာဟချက်များနေတာပါလဲ။ အဲဒီကွာဟချက်ကတော့ ဒေါ်လာဈေးရဲ့စနက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါ်လာဈေးတက်တော့ ရေနံဈေး

တက်ပါတယ်။ ရေနံဈေးတက်တော့ သယ်ယူပို့ဆောင်ခဈေးတက်ပါတယ်။ အဲဒီသယ်ယူပို့ဆောင်ခဟာ တံတိုင်းတခုပမာခြားထားတဲ့အတွက် ထုတ်လုပ်သူဈေးမရ၊ စားသုံးသူဈေးမကျဖြစ်နေတာပါ။

ဝယ်လိုအားကျဆင်းခြင်း

စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုနဲ့ ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါ နှစ်မျိုးပေါင်းနှိပ်စက်မှုကို ခံရပြီးနောက်မှာ သိသိသာသာကျဆင်းသွားတာက ဝယ်လိုအား Demand ဖြစ်ပါတယ်။ ဝယ်လိုအားကျဆင်းရခြင်း အကြောင်းရင်း အမျိုးမျိုးရှိကြတဲ့အနက် အခုချိန်မှာ ဝယ်လိုအားကျဆင်းရခြင်းရဲ့ အဓိက အကြောင်းရင်းကတော့ ဝယ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား purchasing power ကျဆင်းသွားလို့ပါ။ အရပ်သားနားလည်မဲ့စကားနဲ့ တည့်တည့်ရှင်းရှင်း ပြောရရင်တော့ လူတွေမွဲသွားလို့ စီးပွားရေးကျသွားလို့ မဝယ်နိုင်တော့တာပါပဲ။ ဒီအကြောင်းကို နောက်ဆောင်းပါးမှာ အသေးစိတ်ထပ်ပြောပါမယ်။ အလုပ်အကိုင်မရှိ၊ လူတွေဆင်းရဲကြတော့ တချို့က လျှော့စားကြရပါတယ်။ တချို့က လျှော့သုံးကြပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံးဟာ ထုတ်ကုန်တွေ ဈေးတိုးတောင်းလို့ မရတဲ့ အဓိကအကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။

အဲသလို အထွေထွေ ဝယ်လိုအားကျဆင်းမှုဟာ ထုတ်ကုန်အားလုံး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအားလုံး၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ပါတယ်။

စီးပွားရေးကျုံ့ခြင်း

ဈေးကွက်စီးပွားရေးရဲ့ ယေဘုယျသဘောက ဈေးကျရင် ဝယ်လိုအားတက်ပါတယ်။ အရပ်စကားနဲ့ပြောရရင်တော့ ဈေးကျရင် ဝယ်အားလိုက်ပါတယ်။ ဝယ်ချင်သူပေါပါတယ်။ ဒါကဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ပါ။ အခုတော့ အဲသလိုဖြစ်မြဲမဖြစ်တာနဲ့ ဆန့်ကျင်နေပါတယ်။ ထုတ်လုပ်သူရတဲ့ဈေး farmgate price ကျနေပေမဲ့ ဝယ်ချင်သူက တိုးမလာပါဘူး။ ဝယ်နိုင်စွမ်းမရှိပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ရောင်းလိုအားနဲ့ ဝယ်လိုအားနှစ်ခုစလုံးတပြိုင်နက်ကျဆင်းနေပါတယ်။ ဖြစ်မြဲမဖြစ်တာသဘောက ရောင်းလိုအားကျရင် ဝယ်လိုအားတက်၊ ဝယ်လိုအားကျရင် ရောင်းလိုအားတက်ရစမြဲဖြစ်ပေမဲ့ အခုတော့ ရောင်းလိုအားနဲ့ ဝယ်လိုအားဟာ တပြိုင်တည်း ကျနေပါတယ်။ ဒါဟာ ကောင်းတဲ့လက္ခဏာမဟုတ်ပါဘူး။ ရောင်းလိုအားရော၊ ဝယ်လိုအားရောကျတယ်ဆိုတာ ဈေးကွက်ထိုင်းမှိုင်းနေတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒေါက်တာဘွဲ့ရစီးပွားရေးပညာရှင်က အခုလိုဆိုပါတယ်။

“ရောင်းလိုအားရော၊ ဝယ်လိုအားပါကျသွားတဲ့သဘောက စီးပွားရေးကျုံ့သွားတာ။ economy shrink ဖြစ်သွားတယ်ခေါ်တယ်။ စီးပွားရေးဖြစ်စဉ်ရဲ့စွမ်းပကား economy skill ကျသွားတယ်။”

ထုတ်လုပ်သူလည်း တွက်ချေမကိုက်၊ စားသုံးသူလည်း တွက်ချေမကိုက်၊ လူများစုရဲ့ စီးပွားရေးမကောင်းတာဟာ အခုကာလရဲ့ အထင်ရှားဆုံးစီးပွားရေးလက္ခဏာဖြစ်ပါတယ်။

ရောင်းလိုအားရော၊ ဝယ်လိုအားပါ တပြိုင်တည်းကျဆင်းခြင်း၊ စီးပွားရေးကျုံ့ခြင်းရဲ့ အကျိုးဆက်ဟာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍအားလုံးကို ထိခိုက်ပြိုလဲစေနိုင်တဲ့ အကြောင်းအရင်းတခုဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ဆက်လက်တင်ပြမဲ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍတချို့မှာ တွေ့မြင်ရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ■

သပိတ်မှောက် Foodpanda အလုပ်သမားတွေနဲ့ အမေးအဖြေ

■ **လုပ်သားစာမျက်နှာ** နဲ့ **အိုးဝေ** တို့ ပူးပေါင်းတင်ဆက်ပါတယ်

foodpanda
foodpanda
Hi-SO

‘အေးဆေးပဲ foodpanda လိုက်!’၊ ‘အမိုက်စားလျှော့ဈေးများနဲ့ အတန်ဆုံးမှာယူလိုက်ပါ’ စတဲ့ ဈေးကွက်ရှာစကားလုံးများနဲ့ FoodPanda ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဟာ စားသုံးသူတွေအတွက်တော့ နာမည်ကြီး အစားအသောက်ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း မြေပြင်မှာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ကြရတဲ့ အလုပ်သမားများအတွက်မှာတော့ မတန်တဆခိုင်း၊ လုပ်အားနဲ့မမျှတဲ့ လုပ်အားခကိုသာပေး၊ အလုပ်ဖြုတ်ဖို့လည်း အမြဲအဆင်သင့်ရှိနေတဲ့ ဖိနှိပ်အမြတ်ထုတ်ရေး လုပ်ငန်းခွင်တစ်ခုထက် မပိုပါဘူး။ ဒီအကြောင်းအရာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လုပ်သားစာမျက်နှာနဲ့ အိုးဝေက သပိတ်မှောက် FoodPanda အလုပ်သမားတွေရဲ့ အခက်အခဲတွေအကြောင်း မေးမြန်းထားပါတယ်။

မေး - လက်ရှိ သပိတ်အခြေအနေတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောပြပေးလို့ရမလား။

ဖြေ- သပိတ်အခြေအနေနဲ့ပတ်သက်ရင် ကျွန်တော်တို့က အခုထိညှိနှိုင်းတဲ့အဆင့်မှာပဲ ရှိသေးတယ်ပေါ့နော်။ ရုံးဘက်ကနေဘာမှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတော့ မရှိသေးဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဒီသပိတ်ကို ဘာကြောင့်လုပ်ရလဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့လုပ်အားခ ထိုက်သင့်သလောက်မရရှိတဲ့အချိန်ကစပြီး ဒီသပိတ်ကို ဆင်နွှဲရတာပေါ့နော်။ အဲ့ဒါလေးကတော့ သပိတ်ရဲ့အစပဲ။ ကျွန်တော်တို့လုပ်အားခက တဖြည်းဖြည်းလျှော့နည်းလာတာကနေ ထိုက်သင့်တာထက်

ကို ပိုပြီးလျော့နည်းလာတဲ့အချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့တွေလုံးဝမခံနိုင်လို့ ဒီသပိတ်ကိုစပြီး ဆင်နွဲရတာဖြစ်တယ်။ ၁၉ရက်နေ့ကတစ်ခေါက် ရုံးကနေခေါ်ပြီး ဆွေးနွေးတယ်၊ ညှိနှိုင်းတယ်။ ညှိနှိုင်းတဲ့အချိန်မှာလည်း ရုံးက ညှိနှိုင်းတဲ့အတိုင်း ဖြစ်မလာဘူးပေါ့။ ဖြစ်မလာဘဲနဲ့ သူတို့လုပ်ချင်တဲ့အတိုင်းဆက်ပြီးလုပ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့က သပိတ်ကိုဆက်ပြီး လုပ်ရတာဖြစ်တယ်။ ကြားထဲမှာလည်းခေါ်တယ်၊ ညှိနှိုင်းတယ်။ ညှိနှိုင်းတယ်ဆိုတဲ့ အဆင့်မှာပဲ ရပ်နေတယ်။ သူတို့ဘက်ကတော့ ဘာမှထူးခြားပြောင်းလဲလာတဲ့ အခြေအနေကို မမြင်ရသေးဘူး။ မတွေ့ရသေးဘူး။ လုပ်ပေးမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာကိုပဲ မြင်ရသေးတယ်ပေါ့နော်။ သပိတ်ကတော့ဆက်လက်ပြီးတော့သွားနေတုန်းပဲ။ customer တွေရဲ့အကူညီရယ်၊ အသင်းအဖွဲ့တွေရဲ့ အကူညီတွေရယ်နဲ့ ဆက်သွားနေတယ်။ အဓိကပြဿနာကတော့ ကျွန်တော်တို့လုပ်အားခနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ထိုက်သင့်တဲ့စောင့်ရှောက်မှုတွေ၊ ကူညီမှုတွေကို ကုမ္ပဏီဖက်က ဘာမှမရရှိတဲ့ပြဿနာက အဓိကပဲပေါ့။ အဲ့ပြဿနာကြောင့် ဒီသပိတ်ကဖြစ်သွားတာပါ။

ညှိနှိုင်းတဲ့နေ့ကဆိုရင် သူတို့က ကျွန်တော်တို့ကို ၅၈၀ လို့ ညှိနှိုင်းလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ၅၈၀ နဲ့ ဘောနပ်စ်ကြေးပေါင်းလိုက်ရင် ထိုက်သင့်သလောက်တော့ ရတယ်ပေါ့နော်။ ဒါပေမဲ့ တကယ့်တကယ် way ထဲမှာ ဆင်းလာတဲ့ အဲ့နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ဖက်က ပြန်တောင်းဆိုတဲ့ဟာက တရားဝင် ကြေညာပေးဖို့ပါ။ အဲ့တစ်ရက်အတွင်းမှာ သူတို့ လုံးဝ မကြေညာပေးဘူး။ နောက်နေ့ ဗိုလ်စိန်မှန်ကွင်း ဘောလုံးကွင်းမှာဖြစ်ပြီးတဲ့နေ့မှ ကြေညာပေးတယ်။ သူတို့ဖက်က ကြေညာချက်နောက်ကျတာပေါ့နော်။ ပြီးတော့ တကယ့် တကယ် way ထဲမှာ ပြန်ဆင်းတဲ့ အချိန်မှာလည်း သူတို့ ပြောထားတဲ့ ၅၈၀ ကို လုံးဝ မရရှိခဲ့ဘူး။ မရရှိခဲ့ဘဲ သွားနေကျပုံစံ အတိုင်းပဲ အော်ဒါကြေးတွေ နည်းပါးနေတယ်။ order သွားပို့ရတာ နည်းလေ ရတာပိုနည်းလေ ဖြစ်နေတယ်။ အဲ့ဒါက လက်ရှိကြေညာထားတာနဲ့ အလုပ်မညီတာပေါ့နော်။ ဟိုးအရင်တုန်းက ကြေညာခဲ့တာတွေအရ Telegram Channel ကနေ တရားဝင် ကြေညာခဲ့တာအရ အခုလက်ရှိ rider အများစုလုံးဝ လက်ခံထားပြီး အားလုံးက တောင်းဆိုထားတဲ့ ၆၇၀ ရမှ အဆင်ပြေမယ်။

မေး - သပိတ်တောင်းဆိုမှုတွေကို ပြောပြပေးလို့ရမလား။

ဖြေ - ကျွန်တော်တို့က အခုလက်ရှိမှာ အချက်(၇)ချက် တောင်းဆိုထားတယ်။ အချက်(၇)ချက်ဆိုတာ ပထမဦးဆုံး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အော်ဒါကြေး၊ အော်ဒါကြေးဆိုတာ basic ပေါ့နော်။ (အခြေခံလုပ်အားခ) အခြေခံရငွေအနေနဲ့ ဆိုရင် အနည်းဆုံး ၆၇၀ ရှိရမယ်လို့ တောင်းဆိုထားတယ်။ ၆၇၀ကျပ် ကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့သွားတဲ့ အကွာဝေးပေါ်မူတည်ပြီးတော့ ပြောင်းလဲပေးဖို့အတွက်ကို အကွာအဝေး တစ်ကီလိုမီတာ သွားရရင် ၁၀၀ကျပ် တိုးမြှင့်ပေးဖို့အတွက်ကို တောင်းဆိုထားတယ်။ အဲ့ဒါကတချက်။ ပြီးသွားရင် ကျွန်တော်တို့အလုပ်သမားတွေရဲ့ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေအပေါ်မှာ ကုမ္ပဏီဖက်က တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု လုပ်ပေးဖို့အတွက်ကို တောင်းဆိုထားတယ်။ နှစ်ချက်ပေါ့နော်။ ပြီးသွားရင် ကျွန်တော်တို့ အလုပ်သမားတွေပေါ်မှာ သူတို့အခုလက်ရှိထိန်းချုပ်နေတဲ့ ကွန်ပြူတာစနစ်တွေက အရမ်းကြမ်းလာတယ်။ အလုပ်သမားတစ်ယောက်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်တွေလုံးဝ ဆုံးရှုံးလာတယ်ပေါ့။ အဲ့လိုမျိုးတွေဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ အဲ့ဒါကို လျှော့ချပေးဖို့ တောင်းဆို ထားတယ်။ သုံးချက်ပေါ့နော်။ ပြီးရင် အလုပ်သမားတွေ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စနဲ့ ကုမ္ပဏီဖက်မှာ နားခွင့်တောင်းထားတာ တစ်ချက်။ နားခွင့်ဆိုတာ တစ်ပတ်မှာ တစ်ရက်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အလုပ်လုပ်နေရင်း တန်းလန်း အရေးကြောင်းပေါ်လာလို့ နားချင်တဲ့အချိန်ကျရင် ကျွန်တော်တို့ နားခွင့်ရအောင် တောင်းဆိုထားတာပေါ့။ အခုဆို အဲ့လိုနားလို့မရတဲ့ အခက်ခဲတွေရှိတယ်ပေါ့နော်။ ကုမ္ပဏီဘက်က ကျွန်တော်တို့ကို ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ငန်းနဲ့ ဆိုင်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အလုပ်သမားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆိုင်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြောင်းလဲလာရင် ကျွန်တော်တို့ကိုတရားဝင်ကြေညာပေးဖို့အတွက်ကို တောင်းဆိုထားတဲ့ တစ်ချက်ရှိတယ်။ ဥပမာ ကုမ္ပဏီ

ဘက်က တစ်ခုခု အော်ဒါကြေး ပြောင်းသွားတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်တို့ကို မကြေညာဘဲ လုပ်ချင်ရာလုပ်မယ်ဆိုရင် အဆင်မပြေဘူးပေါ့နော်။ အဲ့အတွက်ကို ကျွန်တော်တို့ ကြေညာဖို့အတွက်တောင်းဆိုထားတာပေါ့နော်။ အရင်တုန်းကဆို ကျွန်တော်တို့က ၁၁၀၀၊ ၁၁၀၀ကနေပြောင်းတယ် ကြေညာတယ်။ ကြေညာတဲ့အချိန်က နောက်ဆုံး၆၄၀ထိပဲ တရားဝင်ကြေညာသွားတာ။ နောက်ပိုင်းလုံးဝ မကြေညာဘူး။ သူတို့လုပ်ချင်ရာလုပ်တယ်၊ ပြောင်းချင်ရာ ပြောင်းတယ်။ အဲ့လိုမျိုးတွေဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့က ကြေညာပေးဖို့တောင်းဆိုတာပေါ့နော်။ ကုမ္ပဏီဘက်က ဘယ်အရာကိုမဆို rider တွေသိသင့်တဲ့အရာအားလုံးကို Foodpanda page ကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်တို့ riderတွေရှိတဲ့ Telegram ချန်နယ် ကပဲ ဖြစ်ဖြစ်တရားဝင် ကြေညာချပြပေးဖို့ တောင်းဆိုထားတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ အော်ဒါ သွားပို့တဲ့အချိန်မှာ customerနဲ့ ဆက်သွယ်လို့မရတာမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အော်ဒါ cancel သွားတာမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ် ပစ္စည်းပြန်သွားထားပေးရတဲ့အခါ အော်ဒါကြေးကို တိတိကျကျ ပေးဖို့ပါ၊ သွားလည်းသွားပို့ရသေးတယ်။ ပြန်လည်းပြန်ထားရသေးတယ်ပေါ့နော်။ ကျွန်တော်တို့အခုလက်ရှိက ၁၀၀လောက်ပဲရတယ်။ ပြန်ထားတဲ့အချိန်မှာတောင် ၁၀၀လောက်ပဲရတယ်။ ပြီးတော့ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာတဲ့အချိန်ကျ ကုမ္ပဏီကို တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ဖို့ hot-line နံပတ်တောင်းတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အခုလက်ရှိမှာ ကုမ္ပဏီကို တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်လို့မရဘူး။ အက်ပလီကေးရှင်းကနေတဆင့်နားကြပ်ကနေပဲ ဆက်သွယ်လို့ရတဲ့အတွက် စာပဲရိုက်လို့ရတယ်။ ဖုန်းဆက်လို့မရတော့ ဖုန်းကိုတောင်းဆိုထားတယ်ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ အဲ့ဒါတွေတောင်းဆိုထားပါတယ်။

မေး - လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောပြလို့ရမလားခင်ဗျ။

ဖြေ - ဥပမာ ကျွန်တော်တို့ကားကြားထဲမှာ သွားတယ်ပေါ့။ တခါတလေကျ စက်ဘီးမှောက်တာမျိုးရှိတယ်။ ကားတိုက်တာမျိုးတွေလည်းရှိတယ်။ နောက်ဆုံးသေဆုံးတဲ့အထိဖြစ်တဲ့အရာတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ကြုံတွေ့ခဲ့ရတယ်။ ဒါမျိုးတွေအပေါ်မှာ ကုမ္ပဏီဘက်က တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု တစ်ခုခုတော့ ကျွန်တော်တို့က လုပ်စေချင်တယ်။ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့က သွားပို့နေရင်း စက်ဘီးမှောက်သွားတယ်။ သူတို့ဖက်က မေးလာတဲ့အရာက "အကို အော်ဒါဘာဖြစ်သွားသေးလဲ။ အော်ဒါ

ကို ဆက်လက်ပို့ဆောင်လို့ရသေးသလား”။ အဲ့လိုမျိုးတွေပဲ သူတို့ဖက်ကမေးတဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့က လူဘာဖြစ်သွားလဲ မေးစေချင်တာဗျာ ရှင်းရှင်းပြောရရင်။ ကား accident ဖြစ်သွားတဲ့အခါဆိုလည်း ရုံးဘက်ကနေ ဘာတွေလုပ်ပေးနိုင်လဲ ဒါမျိုးတွေ ကျွန်တော်တို့က လိုချင်တာ။ အခုဟာက ကားaccident ဖြစ်သွားလဲ အလုပ်နားတာက ကျွန်တော်တို့ နားတာပဲရှိတယ်။ ပြီးရင် ကြားထဲမှာ ကားaccident ဖြစ်သွားလို့ ကျွန်တော်တို့ လက်ထဲမှာ ပိုက်ဆံမရှိဘူးဗျာ။ ရောင်းကြေးငွေပိုက်ဆံပဲရှိတယ်။ ။ ဒီaccident ဖြစ်သွားတဲ့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာအတွက် ရောင်းကြေးငွေပိုက်ဆံကို ကျွန်တော်တို့က ခဏလှည့်သုံးလိုက်တာ ရှိတယ်။ လှည့်သုံးလိုက်တဲ့အချိန်ကျတော့ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ account ပိတ်တာပဲရှိတယ်ပေါ့။ account ပိတ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ဆွဲနေတဲ့ကိုယ်ပိုင် account ကို သူတို့ပိတ်ချလိုက်တယ်။ ပိုက်ဆံပြန်သွင်းမှ ပြန်ဖွင့်ပေးတယ်။ ကုမ္ပဏီကို တင်ပြတော့လည်း ကုမ္ပဏီက ဒါတွေက သူတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ သူတို့နဲ့မပတ်သတ်ဘူး။ ဒါတွေက ကိုယ်ဖြစ်ကိုယ်ခံ အဲ့လိုသဘောမျိုးတွေပေါ့။ ဒီကုမ္ပဏီတခုမှာ ကျွန်တော်တို့က အလုပ်လုပ်နေပြီဆိုရင် ကုမ္ပဏီဖက်က freelancer ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ part time သမားပဲဖြစ်ဖြစ် ကုမ္ပဏီဖက်က ကျွန်တော်တို့ကို တာဝန်ယူမှုတစ်ခုတော့ ပေးသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်တယ်၊ ခံယူတယ်ပေါ့နော်။

ဖုန်းပြုတ်ကျသွားတယ်။ ဘေးက ကားကြိတ်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရုံးကို အကြောင်းကြားလို့မရဘူး။ လက်ရှိအလုပ်နားလိုက်ရတယ်။ အလုပ်နားပြီး ဖုန်းပြန်ဝယ်တယ်။ ဖုန်းပြန်ဝယ်ပြီး အလုပ်ဆင်းတယ်။ ကြားထဲမှာဆို လွန်ခဲ့တဲ့ ၁ လတုန်းက စက်ဘီးမှောက်တာ လက်ကျိုးမလို ဖြစ်သွားတာ။ လုံးဝ လက်က ကိုင်လို့မရတဲ့ အနေအထားမျိုးကို ဖြစ်သွားတာ။ အဲ့လိုအချိန်တွေမှာ အလုပ်နားရတယ်။ ကိုယ့်ဘာ့သာကိုယ်ပဲ ဖြေရှင်းရတာပေါ့နော်။ နောက်တစ်ခုက ဥပမာ အခြေအနေကြောင့် လမ်းပိတ်ထားတယ်ပေါ့ဗျာ။ အဲ့ customer ဆီသွားပို့ရမယ်။ ဒီလမ်းဖြတ်ပြီးမှ အဲ့ customer ဆီရောက်မယ်။ အဲ့တာနဲ့ ရုံးကို အကြောင်းကြားတယ်။ ခေတ်ပုံရိုက်ပြပါတဲ့။ ကျွန်တော်တို့ မရတဲ့ အတိုင်းအတာမှာ သူတို့က order ကို ရောက်အောင်ပို့။ ဒီဘက်လမ်းကမရရင်၊ ဟိုဘက်လမ်းက သွားပို့။ ဟိုဘက်လမ်းက မရရင်၊ ဒီဘက်လမ်းကသွားပို့။ သူတို့က ကွန်ပြူတာတစ်လုံးနဲ့ ကြည့်ပြီးပြောတာ လွယ်တယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့အတွက်ကျတော့ ဒီဘက်လမ်းကနေ ဟိုဘက်လမ်းကို သွားဖို့အတွက် အဝေးကြီးနင်းရတော့မှာ။ အဆင်မပြေမှုတွေ အများကြီးကြုံလာရတယ်။ အဲ့လိုအချိန်မျိုးမှာလည်း ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့နည်းလမ်းတွေ သူတို့မှာ မရှိဘူး။ Accident ဖြစ်သွားလို့ ချက်ချင်းမရောက်လာနိုင်ရင်တောင် အနည်းဆုံး ဆေးရုံထိ ရောက်လာနိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုး ရှိရမယ် မဟုတ်ဘူးလား။ Rider တွေ အရမ်းပြောမှ မဖြစ်မနေဆိုတဲ့ ပုံစံလာလုပ်ပြီးတော့ အဲ့တာ ငါ့ ကုမ္ပဏီကလူ၊ ငါ့ဝန်ထမ်း၊ ငါတို့သွားရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုးကို ကျွန်တော်တို့က လိုချင်တာ။

မေး - နားလို့မရဘူးလို့ ပြောထားတာရှိတော့ နားရက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ရှင်းပြပါဦး။

ဖြေ - နားရက်ကို ကျွန်တော်တို့က အခုဘယ်လိုယူရလဲဆိုတော့ တစ်ပတ်တစ်ခါ ကြိုယူရတယ်ဗျ။ ဥပမာ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကို ကျွန်တော်တို့ကယူထားရင် နောက်တစ်ပတ် တနင်္လာအချိန်ကို ယူလိုက်ရတယ်ဗျာ။ အချိန်ကယူပြီးသွားရင် ဆင်းကိုဆင်းပေးရမှာ။ ဒါပေမဲ့ နောက်အပတ်မှာဘာဖြစ်မလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့က ကြိုမသိရဘူး။ နောက်အပတ်မှာ ကျွန်တော်နေမကောင်းဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်၊ ကျန်းမာရေးထိခိုက်ချင်လည်း ထိခိုက်မယ်၊ ကျွန်တော့်မိဘ၊ ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းထဲက တစ်ခုခုဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်ဗျာ။ အဲ့လိုအချိန်မျိုးမှာ ကျွန်တော်နားချင်တယ်။ အဲ့လိုနားချင်တယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ယူထားတဲ့အချိန်ကို ပစ်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာတော့ပစ်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ ဒီပစ်တဲ့အချိန်ကို တစ်ခြားသူကယူသွားမှ နားလို့ရတာ။ တခြားလူကယူမသွားဘဲနဲ့ ကျွန်တော်တို့မှာရှိနေတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က နားလို့မရဘူး။ အဲ့လိုနားလို့မရတာကို ကျွန်တော်တို့ကနားလိုက်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့မှာ အဆင့်သတ်မှတ်ချက်တွေရှိတယ်ပေါ့ဗျာ။ အဆင့်

သတ်မှတ်ချက်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့က batch 1, batch 2, batch3, batch4, batch 5, batch 6 ဆိုပြီးခွဲထားတယ်။ Batch 1 သမားသည် အော်ဒါကြေးအကောင်းဆုံးလူဖြစ်တဲ့အပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ကနားလိုက်ရင် ဒီ Batch 1 ကို လုံး၀မရတော့ဘူး။ အဲ့လိုမျိုး အုပ်ချုပ်မှုတွေရှိတယ်ပေါ့။ Batch 1 ကိုမရတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့အချိန်ယူတဲ့အခါမှာ စကားပြောသွားတယ်။ ပိုက်ဆံဝင်ငွေနေရာမှာလည်း စကားပြောသွားတယ်ပေါ့။ တမင်သက်သက်နားတာထက်စာရင် accident တခုခုကြောင့်နားချင်တယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ နားလို့မရတာရယ်၊ ပြီးတော့ရုံးဘက်ကနေ အခု၂လကျော်လောက်နောက်ပိုင်းမှာ special hours ဆိုတာကို ထည့်လိုက်တယ်။ အဲ့ special hours သည် တစ်ပတ်မှာ ၁၄နာရီနင်းပေးရတယ်။ ၁၄နာရီနင်းပေးရတော့ တစ်ရက်နားရင် special hours ၂နာရီလျော့သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲ့ Batch ကိုမရတော့ဘူး။ အဲ့တော့ကျွန်တော်တို့က နားချင်ရင် နားလို့ရအောင် ဒီ special hours ကို လျှော့ချပေးဖို့တောင်းဆိုထားတယ်။ ၁၄နာရီနေရာမှာ ၁၂နာရီလောက်ထိထားပေးဖို့ တောင်းဆိုထားတာ။ ပြီးတော့အက်ဆီးဒင့် ဖြစ်လာလို့ ကျွန်တော်တို့ရုံးဖက် ဆိုင်ရာကို အကြောင်းကြားပြီးတော့ ticket တင်ပြီးတော့ နားမယ်ဆိုရင်လည်းနားခွင့်ရအောင် ကျွန်တော်တို့က အကြောင်းကြားထားတာပါ။

မေး - Batch တွေက ဘယ်လိုကွာသလဲ။

ဖြေ - Batch 1သမားသည် ၁၁၀၀ရတယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ batch 4 ရောက်သွားတဲ့လူတစ်ယောက်သည် ၇၀၀လောက်ပဲရတော့တယ်ပေါ့ ။ way တစ် way ကိုပေါ့။ ပြီးရင် ကျွန်တော်တို့ တစ်ပတ်စာအချိန်ကြိုယူတဲ့အချိန်ကျရင် ကွာသွားပြန်ရော။ တစ်ပတ်စာ နားရက်အတွက် booking ယူတော့မယ်ဆိုရင် Batch 1 သမားသည် ကိုယ်လိုချင်တဲ့အချိန်လေးတွေကို ရတယ်ပေါ့နော်။ Batch 4 သမားတွေကျတော့ အဲ့လိုမျိုးအချိန်ကိုမရဘူး။ အချိန်ယူတဲ့နေရာမှာ နစ်နာမှုရှိသွားတာပေါ့ အဲ့လိုမျိုးပေါ့။

Batch အလိုက်ပေးတဲ့ကြေးဆိုရင် Batch 1 ရဲ့ ဘောနပ်စ်ကြေးသည် ၁၅၀ ရတယ်။ Batch 2 သမားရဲ့ ဘောနပ်စ် ကြေးသည် ၁၀၀ ရတယ်။ Batch 3 သမားရဲ့ ဘောနပ်စ် ကြေးသည် ၅၀ ရတယ်။ Batch 1 သမားတယောက်က ဥပမာ ၆၀၀ ရတယ်ဆိုရင် သူ့ရဲ့ဘောနပ်စ် ကြေး ၁၅၀ပေါင်းလိုက်မယ် ကီလို ၁ ကီလိုသွားရင် ၁၀၀ပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် အော်ဒါကြောင်းတစ်ကြောင်းကို အားလုံးပေါင်း ၈၅၀ ရမယ်ပေါ့နော်။ Batch 1 သမားတယောက်ရဲ့ ဝင်ငွေပေါ့ ဒါက။ ဒါအနည်းဆုံးကြေးကိုပြောလိုက်တာပေါ့၊ ၈၅၀လောက်ရမယ် လမ်းကြောင်းတစ်ခု ကို။ Batch 2 သမားတွေက လမ်းကြောင်းတစ်ခု မှာ ၆၀၀ဆိုရင် Batch 2ရဲ့ bonus ကြေး ၁၀၀ပေါင်းမယ်။ ကီလိုကြေး၁၀၀ပေါင်းမယ်။ လမ်းကြောင်းတခုမှာ ၈၀၀လောက်ရမယ်ပေါ့။ အဲ့လိုမျိုးလေး ကွာဟချက်လေးတွေရှိတယ်။ Batch 4 သမားကတော့ လုံး၀ ဘောနပ်စ်ကြေးမရဘူး။ ဘာကြေးမှမရဘူး။ အဲ့တော့ Batch 4 သမားသည် သူ့ရဲ့အကျိုးခံစားခွင့် ဘာမှမရှိဘူးလို့ပြောလို့ရတယ်။

မေး - Food Panda rider တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ ကိုယ့်ဟာကို ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီးတော့ လုပ်ရတယ်ပြောတယ်။ ရှင်းပြပါဦး။

ဖြေ - အလုပ်သမားအသစ်အနေနဲ့ လျှောက်မယ်ဆိုရင်တော့ ကျိန်းသေပေါက် ဝင်ဝင်ချင်း လေးသောင်း အရင်ပေးရမယ်။ တစ်ပတ်တစ်ခါ တစ်သောင်းစီ ဖြတ်မယ်၊ အားလုံး ရှစ်သောင်းခွဲပေါ့နော် ရှစ်သောင်းခွဲက ယူနီဖောင်းရယ်၊ ပုံးရယ်၊ ဦးထုပ်ရယ် အဲ့အတွက်ကိုကောက်ခံတဲ့ ပိုက်ဆံပေါ့။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် ဖုန်းဘေလ်ကအစ စက်ဘီးအကုန်လုံး ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံပဲ၊ ကျွန်တော်တို့ပစ္စည်း။ ကုမ္ပဏီက ကုမ္ပဏီထောင်ထားတယ်၊ marketing ဆင်းတယ်၊ ဆိုင်တွေနဲ့ ချိတ်တယ်။ ဒါတွေပဲ သူတို့ တာဝန်ယူတာ။ ကျန်တာအားလုံး ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံနဲ့ ကျွန်တော်တို့ပဲ။

ဟုတ်ကဲ့ပါ။ အခုလို အခြေအနေတွေကို တင်ပြပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။

ဟုတ်ကဲ့။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျ။ ■

အိုးဝေ စာစောင်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရတကသတို့မှ ထုတ်ဝေသည့် အိုးဝေစာစောင်ကို ဒေါင်းလုတ်ရယူနိုင်ပါသည်။

ဒေါင်းလုတ်ရယူရန် ဤ QR Code ကို ဖုန်းကင်မရာနှင့် Scan ဖတ်ပါ။